
UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 01074652 7

A A
2

IN OPERA OMNIA

S. BONAVENTURÆ

QUATUORDECIM TOMIS HUCUSQUE INSERTA

INDICES QUINQUE GENERALES

A R. D. ADOLPHO CAROLO PELTIER

REMENSIS, NECNON ET SAN DIONYSIANÆ ECCLESIÆ CANONICO

INTEGRE COMPOSITI ET ORDINE DIGESTI

TOMUS DECIMUS QUINTUS

PARISIIS

LUDOVICUS VIVÈS, BIBLIOPOLA EDITOR

VIA DELAMBRE, 9

—

M DCCC LXXI

PRÆFATIO

Quantæ sint utilitatis Indices, quorum ope summatim, et uno quasi aspectu complecti detur omnia, quæ per infinitas numero paginas dispersa jacent, nemo est qui nesciat. Si enim jam a diebus Salomonis *faciendi plures libros nullus finis* fuerit, forsan nec legendi, quanto minus post tot nova sæcula, ac præsertim novissima quatuor, quibus typographiæ usus invaluit, tot doctorum virorum amplissima scripta quisquam vel prælibare posset absque indicum, vel synopseon saltem compendio! Et hæc erit, ut opinor, Collectionum, quas nunquam satis laudando studio promovet Ludovicus Vivès, præcipua laus, nec parvi quidem facienda, quod singulæ pro complemento habeant panoratica illa, ut ita dicam, instrumenta, quæ si deessent, deesset quoque quantumvis præstantibus viris facultas pro nostra præsertim electrica ætate, in qua, velut in speculo acroamatico, recapitulantur ad ictum oculi ætates cæteræ omnes, novos in stadio litterarum tentandi progressus.

Hanc igitur necessitatem cum quisque apprime norit, lugendum profecto erat quod Bonaventurianorum Operum collectioni ad unam synopsim redigendæ nemo ad nostra usque tempora navasse videretur operam : tali enim complemento caruerunt, ni fallor, editiones omnes tum Romæ, tum Venetiis, tum alibivis terrarum confectæ; Lugdunum si modo exceperis, ubi *anno* 1681, *apud Anissonios, et Joan. Posuel, cum approbatione Superiorum,* prodiit *admodum R. P. BARTHOLOMÆI de BARBERIIS a CASTRO-VETRO, provinciæ Capuccinorum Lombardiæ Definitoris, et S. Theologiæ Lectoris, TABULA seu INDEX GENERALIS in omnia Opera S. BONAVENTURÆ, in quo alphabetico ordine compendiose proponuntur omnia verba, sententiæ, et conclusiones quæ continentur in ejusdem Seraphici Doctoris operibus, ea serie dispositus, ut omnibus editionibus hucusque impressis usui esse possit,* in fol. pergam. 749 p.

Sed adeo pretiosi libri perpauca nunc exstant exemplaria, nec sine miro divinæ Providentiæ beneficio unum dumtaxat, ab ipso librario venditore dictum *introuvable,* invenire mihi tandem contigit. Necesse ergo prorsus fuit tam industrie confectum Opus, tam mirabiliter ab excidio præservatum denuo, paucis mutatis, et ut videtur, in melius edere : quod equidem præstare studui per Indicem generalem, in præsenti volumine, quarto loco positum, qui licet contentus 612 paginis in 4°, vel quo verius dicam, in 8° grandiori, amplissime tamen exhibet omnia, nostræ scilicet editioni specialiter adaptata, quæ in tomo illo in fol. 749 paginarum ad usum omnium editionum habentur.

Idem quoque Bartholomæus de Barberiis alterum volumen, vel etiam fortasse alia duo condiderat de glossis « in utriusque Testamenti textus, qui in diversis Doctoris Seraphici tractatibus inveniuntur expositi, et quidem de more ipsius sublimissime, et piissime. » Sed istum alterum tomum, vel si libet, alios duos, reperire nusquam fas mihi fuit; et ob id coactus sum Indicem integrum locorum S. Scripturæ pro meo modulo supplere, quem tertio loco in hoc volumine ponendum censui. Idem a fortiori dixerim de reliquis tribus indiculis, nempe de primo, secundo et quinto, qui nostræ dumtaxat editioni, ut satis patet, aptari queunt.

Pro coronide hujus præfatiunculæ liceat, quæso, iisdem uti verbis, quibus ipse Bartholomæus de Barberiis in sua Præfatione ad Lectorem : « Me quidem non latet non defuturos, qui meo labori, uti supervacaneo detrahant; quæcumque enim mortales peragunt, hæc omnia calumniis subjacere compertum est, quando nec divinis operibus maledica lingua parcit, tantum sibi humanus arrogat intellectus. Verum si nemo sanæ mentis compos damnat Petrum Bergomensem Ordinis Sacri Prædicatorum, qui in tabula vere aurea Divi Thomæ constituenda acerrime desudarit, ecquisnam adeo desipiet, ut hoc meum non illaboratum, ne dicam elaboratum Opusculum asserat supervacaneum, quando tales Indices studiosos nunquam non viros plurimis commodis affecisse probantur? Sed detrahat qui vult labori nostro : ego enim nonnisi volentibus hæc trado legenda.

» Fruere ergo, tu optime Lector, tam necessariis, simulque, ut verum fatear, operosissimis laboribus, si modo non summis labiis doctrinæ seraphicæ spiritum haurire cupis, qui fiat tibi fons aquæ salientis in vitam æternam. »

SUMMA INDICUM GENERALIUM

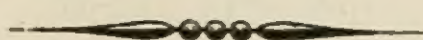
SANCTI BONAVENTURÆ

OPERUM OMNIUM

INDEX PRIMUS GENERALIS

SCILICET

OPERUM ET OPUSCULORUM HUJUS EDITIONIS SERIES CUM CÆTERIS HAUD NIMIE ANTIQUIS COLLATÆ

N. B. — Litteræ P, R et V, numeris paginarum identidem appositæ, ubi supinæ apparent, ut ᓀ, ᴚ, >, designant opus pro incerto habitum, sive in Prodromo (P) vel editione nostra, sive in Romana (R) vel Lugdunensi, sive in Veneta (V) novissima editione; si autem pronæ jaceant, ut ᴝ, opus partim genuinum, partim dubium vel incertum; si vero sursum deorsum ponantur, ut d, ꓤ, Λ, opus supposititium, Editorum ad quos referuntur judicio; ubi demum nullatenus affiguntur, opus genuinum censeri debet.

(1) Lugdunensis editionis tomorum series, ab initio ad finem, eadem numerice est ac Vaticanæ seu Romanæ.

Operum series.	Editionis nostræ.		Romanæ.		Lugdunensis.	Venetæ novissimæ,	
Expositio in Psalterium.	IX,	154-578	I,	(arg. 76, demp. sum.) 90-308	72-293	VIII,	153-618
Altera in Psalmum CXVIII.		317-545		163-293	153-279		323-586
Expositio in Ecclesiasten.		579-684		309-357	294-340	IX,	148-243
Expositio in librum Sapientiæ.	X,	1-137		358-427	241-341	V,	801-934
Expositio in Lamentationes Jeremiæ prophetæ. .		138-206		(arg. 427) 428-463	408-441		935-1002
Expositio in caput VI Evangelii S. Matthæi. . .		207-210	II,	1-2	1-2	VI, p. I,	69-72
Expositio in Evangelium S. Lucæ, cap. I-XIV. .		211-627		3-198	3-185		73-472
cap. XV-XXIV.	XI,	1-239		198-310	185-290		473-700
Expositio in Evangelium S. Joannis.		240-529		311-466	293-436	part. II,	9-308
Collationes prædicabiles ex toto S. Joannis Evang.		530-608		467-504	437-476		309-391
Itinerarium mentis in Deum.	XII,	1-21	VII,	134-144	125-184	V,	338-358
Incendium amoris.		22-37		197-204	184-191		359-374
Amatorium.		38-66		250-263	234-246		774-800
Lignum vitæ.		67-84	VI,	421-429	402-411		393-410
Soliloquium.		85-131	VII,	113-134	105-125		411-452
De sex Alis Seraphim.		132-157		89-101	83-94		453-477
De pugna spirituali contra septem vitia capitalia.		158-164		27-30	26-29	VI, part. I,	21-27
Collatio de contemptu sæculi		165-168		102-103	95-96		28-31
Exercitia quædam spiritualia.		169-170		105-106	98		32-34
Fascicularius de exercitiis spiritualibus. . . .		171-179		106-111	99-103		35-44
De regimine animæ ad Blancham reginam. . .		180-182		18-20	17-19		65-68
De septem gradibus Contemplationis.		183-186		104-105	96-98	XII,	204-207
Formula aurea de gradibus Virtutum, ...		187-201		20-26	19-26		208-222
Epistola continens viginti quinque Memorialia. .		202-208		15-18	14-17	VI, part. II,	1-8
De perfectione vitæ ad Sorores.		209-227		670-679	631-639	V,	375-392
Sermones de decem Præceptis.		228-256		1-14	1-14	XI,	317-343
Expositio Missæ.		257-277		78-88	73-82	IX,	128-147
De Præparatione ad Missam.		278-287		70-75	66-71	VI, part. I,	49-59
De Instructione Sacerdotis ad celebrandam Missam.		288-291		75-77	71-73		60-64
De Institutione Novitiorum.		292-312		652-662	613-623	XIII,	183-203
Regula Novitiorum.		313-325		662-668	623-629		204-215
Brevis et utilis Doctrina Juvenum.		326		668	629		215-216
De Profectu Religiosorum.		327-442		595-651	557-612		73-182
Speculum Disciplinæ ad Novitios.		443-497		568-595	532-557		21-72
Remedium defectuum Religiosi.		498-500		669-670	629-630		217-219
Alphabetum Religiosorum incipientium. . . .		501		565	529		15 (1)
Alphabetum Religiosorum.		502-503		564	528-529		13-14
De sex Alis Cherubim.		504-508		684-687	643-646	XII,	93-98
Meditationes vitæ Christi.		509-630	VI,	349-419	333-401		379-526
Stimulus amoris.		631-703	VII,	205-250	192-234		1-92
Sermones de Tempore.	XIII,	1-492	III,	1-235	1-221	X,	1-468
Sermones de Sanctis totius anni		493-636		237-322	222-302	XI,	1-161
Sermones de Sanctis in communi.	XIV,	1-138		323-406	303-380		162-316
De quinque festivitatibus pueri Jesu.		139-150	VI,	430-436	411-417	XIII,	1-12
Passio Christi breviter collecta		151-154	VII,	111-112	103-104	VI, part. I,	45-48
De Passione Dominica Officium.		155-161	VI,	436-439	417-420	XIII,	220-225
Philomela.		162-166		445-447	424-427		338-343
Opus Contemplationis.		167-171		440-442	420-423		329-334
Laudismus de sancta Cruce.		172-174		443-444	423-424		335-337
De septem verbis Domini in Cruce.		175-178		448-449	427-428		344-347
Corona B. Mariæ Virginis.		179-180		488-489	465-466		348-349
Laus beatæ Virginis Mariæ.		181-188		491-496	468-473		353-361
Psalterium minus B. Mariæ Virginis.		189-195		497-501	473-478		362-368

(1) De hoc nihil habetur in Diatriba Venetorum Editorum.

Operum series.	Editionis nostræ.	Romanæ.	Lugdunensis.	Venetæ novissimæ.
Carmina super canticum Salve Regina	XIV, 196-198	VI, 489-490	466-467	XIII, 350-352
Psalterium majus B. Mariæ Virginis (cum Canticis et Litania)	199-225	502-517	478-492	232-260
Officium de Compassione B. Mariæ Virginis. . .	226-231	485-488	462-465	226-231
Speculum B. Mariæ Virginis.	232-292	450-485	428-462	261-328
Legenda S. Francisci.	293-363	VII, 295-331	274-308	V, 478-548
De paupertate Christi contra mag. Guilelmum. .	364-409	387-409	358-379	549-592
Apologia Pauperum.	410-520	411-468	381-432	593-699
Libellus apologeticus in eos qui Ordini Fr. Min. adversantur.	521-542	373-383	346-356	700-720
Quare Fratres Min. prædicent et confessiones audiant.	543-555	366-372	339-345	721-733
Expositio in Regulam Fratrum Minorum. . . .	556-599	331-354	308-328	VI, p. II, 392-434
Determinationes Quæstionum circa Regulam S. Francisci.	600-621	354-365	329-339	V, 745-767
De eo quod Christus, et Apostoli, et Discipuli ejus discalceati incesserunt, sive de Sandaliis Apostolorum.	622-626	409-411	379-381	740-744
De tribus Quæstionibus ad Magistrum innominatum.	627-632	384-386	356-358	VII, 734-739
Ad Ministros Provinciales et Custodes de reformandis Fratribus sui Ordinis Epistola. . . .	633-635	467-468	433	V, 768-770
Ad quemdam Provincialem Ministrum Epistola. .	636-637	466-467	432-433	771-772
Ad Abbatem B. Mariæ Blesensis Epistola. . . .	638	Vacat.	Vacat.	773
Ad Fratrem Laurentium, in administratione Tusciæ Visitatorem Pauperum Dominarum Epistola.	639-640	Vacat.	Vacat.	Vacat.
Ad Fratres Tolosates Collationes octo.	641-645	565-567	529-532	XIII, 16-20

FINIS INDICIS PRIMI GENERALIS.

INDEX SECUNDUS GENERALIS

TITULORUM SINGULIS

QUÆ IN HAC EDITIONE CONTINENTUR OPERIBUS SIVE OPUSCULIS PROPRIORUM

INDEX ALPHABETICUS

A

B

C

D

E

FINIS INDICIS SECUNDI GENERALIS.

INDEX TERTIUS GENERALIS

SCILICET

LOCORUM SACRÆ SCRIPTURÆ IN BONAVENTURIANIS OPERIBUS

EXPLANATORUM

EX LIBRO GENESIS

(1) Littera *a*, numeris paginarum apposita, designat paginæ, de qua agitur, columnam priorem; littera vero *b*, columnam alteram.

EX LIBRO EXODI

EX LIBRO LEVITICI

EX LIBRO NUMERORUM

EX LIBRO DEUTERONOMII

EX LIBRO JOSUE

EX LIBRO JUDICUM

EX LIBRO RUTH

EX LIBRO PRIMO REGUM

EX SECUNDO REGUM

EX TERTIO REGUM

EX QUARTO REGUM

EX PRIMO PARALIPOMENON

EX SECUNDO PARALIPOMENON

EX LIBRO PRIMO ESDRÆ

EX SECUNDO ESDRÆ

EX LIBRO TOBIÆ

EX LIBRO JUDITH

EX LIBRO ESTHER

EX LIBRO JOB

EX LIBRO PSALMORUM

EX LIBRO PROVERBIORUM.

EX LIBRO ECCLESIASTÆ

EX CANTICO CANTICORUM

EX LIBRO SAPIENTIÆ

EX LIBRO ECCLESIASTICI

EX LIBRO ISAIÆ

EX LIBRO JEREMIÆ

EX LAMENTATIONIBUS, SEU THRENIS JEREMIÆ

EX BARUCH

EX LIBRO EZECHIELIS

EX LIBRO DANIELIS

EX LIBRO OSEE

EX LIBRO JOELIS

EX LIBRO AMOS

EX LIBRO ABDIÆ

EX LIBRO JONÆ

EX LIBRO MICHÆÆ

EX LIBRO NAHUM

EX LIBRO HABACUC

EX LIBRO SOPHONIÆ

EX LIBRO AGGÆI

EX LIBRO ZACHARIÆ

EX LIBRO MALACHIÆ

EX LIBRO PRIMO MACHABÆORUM

EX SECUNDO MACHABÆORUM

EX EVANGELIO MATTHÆI

EX EVANGELIO MARCI

EX EVANGELIO LUCÆ

EX EVANGELIO JOANNIS

EX ACTIBUS APOSTOLORUM

EX EPISTOLA AD ROMANOS

EX EPISTOLA PRIMA AD CORINTHIOS

EX EPISTOLA SECUNDA AD CORINTHIOS

EX EPISTOLA AD GALATAS

EX EPISTOLA AD EPHESIOS

EX EPISTOLA AD PHILIPPENSES

EX EPISTOLA AD COLOSSENSES

EX EPISTOLA PRIMA AD THESSALONICENSES

EX EPISTOLA SECUNDA AD THESSALONICENSES

EX EPISTOLA PRIMA AD TIMOTHEUM

EX EPISTOLA SECUNDA AD TIMOTHEUM

EX EPISTOLA AD TITUM

EX EPISTOLA AD PHILEMONEM

EX EPISTOLA AD HEBRÆOS

EX EPISTOLA JACOBI

EX EPISTOLA PRIMA PETRI

EX EPISTOLA SECUNDA PETRI

EX PRIMA JOANNIS

EX SECUNDA JOANNIS

EX TERTIA JOANNIS

EX EPISTOLA JUDÆ

EX APOCALYPSI JOANNIS

FINIS INDICIS TERTII GENERALIS.

INDEX QUARTUS GENERALIS

SEU

TABULA

IN QUA ALPHABETICO ORDINE COMPENDIOSE PROPONUNTUR OMNIA VERBA, SENTENTIÆ ET CONCLUSIONES QUÆ CONTINENTUR IN HUCUSQUE EDITIS TANQUAM SERAPHICI DOCTORIS OPERIBUS.

N. B. — 1. Abbreviatio *sc.*, quam subinde reperies, legatur eodem modo, ac si integre scriptum fuerit *scilicet*.
2. Tractus —, præpositus sententiæ cuipiam, vocem suppleat in capite seu titulo particulari positam.

223. Quomodo anima cognoscat Deum et virtutes in ipsa veritate vel per suam essentiam : I, 290 *a*; III, 42 *a*.

224. Animæ fiunt revelationes in somnis, magis quam in vigilia : III, 232 *ab*.

225. Anima quomodo cognoscat seipsam : IV, 299 *ab*.

226. Anima beata, videndo Deum, cognoscit illum quodammodo positive, et quodammodo privative : IV, 303 *b*.

227. — videndo Deum, passive se habet, potius quam active : IV, 306 *b*-307 *a*.

228. Animæ portio superior quomodo ad superiora et inferiora convertatur : IV, 361 *a*; V, 112 *b*, 113 *a*.

229. Anima non potest esse recta, nisi intellectus ejus summæ veritati propter se et super omnia assentiat : IV, 484 *a*.

230. Anima nata est se ipsam cognoscere et diligere, et sui meminisse, etsi non actu, saltem habitu : IV, 628 *a*.

231. — habet lumen naturæ insitum, per quod semiplene habilis est ad cognoscenda principia : IX, 43 *a*. *Ita intelligendus est locus ille, nam* : Principia cognoscimus, in quantum terminos cognoscimus : *ibid.*, et XII, *a-b*. *Ergo principia ignoramus, in quantum terminos ignoramus.*

232. Quo sensu dicatur tabula rasa : III, 534 *b*, 537 *b*; VI, 571 *b*; VII, 571 *b*.

233. — acquirit intellectum partim adjuta a lumine interiori, partim a lumine exteriori, seu experientiæ, partim a lumine superiori seu divino : *ibid.*

234. Animæ visiones et raptus quibus modis fiant : IX, 47 *b*-49 *b*.

235. Anima primo videt se, et postmodum alia : IX, 59 *a*.

236. — non potest pervenire ad divinum contuitum, nisi sit purgata per exercitium virtutum : IX, 61 *a*; XII, 13 *a*, 14 *a*, 16 *a*; XIII, 234 *ab*.

237. — quomodo naturaliter cognoscat motum et influentiam intelligentiarum : IX, 59 *b*.

238. — potest naturaliter cognoscere primam causam ex consideratione primo sui ipsius, tum cæterarum creaturarum : IX, 60 *ab*.

239. — quomodo se ingerat intelligentiis, ut intret æviternum earum per cognitionem : IX, 59 *a*, 148 *a*.

240. — est quædam manus, scribens in memoria ea quæ sensus percipit : IX, 145.

241. Animæ contemplantis excellentia qualis : IX, 128 *a*.

242. Quomodo anima apta fiat ad degustandam dulcedinem divinæ sapientiæ : IX, 9 *b*-10 *a*.

243. — est speculum, in quo potest seipsam, et in seipsa Deum videre : IX, 59 *a*; XIII, 396 *a*.

244. — est speculum, in quo describi indefinite potest rerum universitas mundanarum : VII, 233 *b*; IX, 127 *b*.

245. — speculum hominum et Dei, quomodo : XIII, 120 *ab*.

246. — est speculum sanctissimæ Trinitatis : IX, 38 *b*; XII, 10 *b*, 12 *b*.

247. — quomodo fiat speculum tersum cum sua opacitate : IX, 61 *a*, 88 *a*.

248. — quomodo per creaturas ascendere possit ad Deum : XII, 4 *a*-6 *a*.

249. Ascendit ad Deum per considerationem vestigii, imaginis, et primi principii : XII, 3 *b*.

250. Animæ potentiæ quomodo apprehendant res quæ sunt in mundo : XII, 6 *b*-7 *b*.

251. — ex cognitione sui manuducitur ad cognitionem Trinitatis : XII, 10 *b*-12 *b*, 14 *ab*, 15 *b*-16 *a*.

252. — ad quæ debeat per mentis exercitium se convertere : XII, 104 *a*-113 *a*.

253. — quomodo seipsam elevare possit supra se : VIII, 398 *b*.

254. — quomodo quæque cognoscat : VIII, 110 *ab*.

255. — cognoscit res præsentes per sensum, absentes per imaginationem, immateriales per præsentiam sui in semetipsa, seipsam per reflexionem sui super se : VIII, 114 *ab*.

256. — quare non possit naturaliter cognoscere an habeat gratiam sanctificantem et cætera supernaturalia : IV, 481 *ab*.

257. — qualem speciem rerum accipiat : III, 42 *b*.

258. Claritas cognitionis non est in potestate animæ, bene vero ardor affectionis : I, 38 *a*.

259. — debet ordinare actus suos fidei, sicut amoris, ad Deum : I, 38 *b*.

260. Animæ cognitio non est arctata, eo quod sit nata omnia cognoscere : I, 43 *a*.

261. Qualis proportio requiratur animæ ad Deum, ut possit eum cognoscere : I, 66 *b*.

262. Lumen naturæ non sufficit ad hoc, ut anima possit Deum videre : *ibid.*

263. Anima ad hoc ut cognoscat Deum, non abstrahit speciem a Deo, informatur tamen quadam similitudine non abstracta, sed impressa : I, 67 *a*.

264. Anima, cognoscendo Deum, conformatur ei, secundum quod convertitur supra se; secundum vero quod convertit se ad creaturas, recedit a perfecta ratione imaginis : I, 80 *a*; III, 170 *a*, 365 *a*.

265. — non movetur loco, nisi moveatur totum corpus, cujus est perfectio : I, 164 *b*.

266. Anima immobilis manens per influen-

B

C

669. — dicitur triticum : x, 175 *b*; xi, 424 *b*, 576 *b*; xiii, 107 *a*. Caro ejus quare dicatur simila : xiii, 196 *b*.
670. — dicitur hortulanus : xi, 512 *a*; xiii, 180 *a*, 274 *b*.
671. — petra, ex qua fontes gratiarum prodeunt : x, 76 *b*-77 *a*; lapis : ix, 188 *b*, 294 *b*; x, 40 *a*; xi, 137 *b*-138 *a*; xiii, 47 *a*, 195 *a*, 293 *b*-294 *b*.
672. — in Eucharistia est manna ob septem causas : x, 116 *ab*; cibus hominis : ix, 224 *b*; panis vivus : viii, 469 *b*-472 *a*; xi, 554 *ab*, 605 *a*-606 *a*; dapifer noster, quomodo : ix, 257 *a*. Per arcam fœderis figurabatur ob sex causas : 237 *a*. Est favus cum melle : viii, 394 *b*.
673. — in utero Virginis, velut in clibano, factus fuit panis vitæ, mediante igne Spiritus sancti : vii, 641 *a*; ix, 180 *a*, 209 *a*, 303 *b*, 564 *a*; fuit in cruce velut in sartagine, et in morte velut in craticula : 180 *a*, 564 *a*; in ara crucis coctus, ad mensam altaris sumendus : v, 494 *b*; ix, 209 *a*; xiii, 175 *b*. A Maria petendus iste panis : vii, 641 *b*.
674.— est agnus Dei, qui tollit peccata mundi ut Deus et homo : xi, 272 *a*, 535 *a*-536 *a*; xiii, 13 *b*, 132 *b*.
675. — desideravit agnum paschalem comedere, quare : ix, 241 *a*.
676. — est altare mysticum : ix, 271 *b*; x, 170 *b*; xiii, 355 *b*.
677. — fuit velut mare in duodecim partes distributum : x, 195 *b*.
678. — est aurum optimum : x, 199 *b*.
679. — comparatur grano sinapis : ix, 239 *b*-240 *a*; xiii, 377 *a*.
680. — est mystica scala Jacob : vii, 441 *a*; xi, 223 *a*; xii, 13 *b*.
681. — est ostiarius, et ostium Ecclesiæ et cœli : vi, 8 *a*; ix, 287 *ab*; x, 593 *b*-594 *a*; xi, 396 *b*-397 *a*, 567 *b*-568 *a*. Est omnium bonorum ostium, via et scala : viii, 394 *b*; xii, 13 *b*, 20 *b*.
682. — vitis demonstratur, et quomodo : xi, 455 *a*-456 *b*, 539 *b*, 586 *ab*; xiii, 89 *b*.
683. — est piscis assus, et panis, favusque mellis, ad quem invitantur fideles : ix, 294 *a*; xi, 235 *ab*, 522 *a*-523 *a*, 605 *a*-606 *a*.
684. — est flos : xiii, 63 *b*, 216 *a*; ager plenus floribus : 109 *b*.
685. — cœlum cœli : ix, 174 *b*, 278 *b*; firmamentum in medio cœli : 225 *b*. Firmamentum vel cœlum singulariter vocatur natura nostra a Christo assumpta : vii, 489 *a*-493 *a*; axis cœli, et quomodo : 477 *b*.
686. — et sancti quare dicantur filii unicornium : ix, 191 *a*.
687. Figura arcæ aptatur operibus Christi circa salutem hominum : xi, 64 *ab*; xiii, 237 *ab*.
688. — est brachium Dei : xi, 430 *a*.
689. — est pyxis in qua magnus thesaurus : xiii, 120 *a*.
690. — figuratus in Abel : ix, 230 *b*, *et* xii, 269 *b*; in Samsone : xiii, 218 *b*; in Jacob : 243 *a*; in Aaron : vi, 154 *a*; in Noe : xiii, 202 *a*; in Moyse et Davide : 203 *b*, 242 *a*; in Joseph vendito : 195 *a*, 357 *b*; xiii, 195 *a*, 203 *a*, 561 *a*; in Josue : xiv, 131 *b*-132 *a*.
691. — est eques : xiii, 223 *b*, 298 *a*.
692. — pretiosa margarita et vita animæ : xiii, 275 *a*, 441 *ab*.
693. — venator et piscator bonorum, diabolus vero et scandalosus malorum : xiii, 348 *ab*. — institor seu mercator, de cœlo asportans panem, sc. corpus suum : 101 *a*.
694. — botrus in torculari crucis : iv, 293 *a*, 560 *b*; xiii, 57 *a*.
695. — secundum naturam divinam, est faber, qui fabricatus est auroram, sc. Mariam, et solem, sc. Christum secundum naturam humanam : xiv, 265 *a*.
696. — est cithara in cruce : xiii, 168 *a*.
697. — sponte se subjecit legi circumcisionis, et quare : v, 321 *a*, 426 *b*; ix, 5 *b*. — quare impleverit præcepta moralia, addendo leges et consilia, judicialia temperaverit, cæremonialia et figuralia adimpleverit evacuando : ix, 5 *b*-6 *a*.
698. — ostenditur supremus hierarcha Ecclesiæ triumphantis et militantis : ix, 46 *a*-47 *b*.
699.— justus antonomastice vocatur : ix, 167 *a*; x, 17 *b*.
700. Christi vox multipliciter dicitur ob multiplices intentiones : xiii, 463 *a*; est vel orationis, vel doctrinalis, vel permissionis, vel comminationis : ix, 175 *a*.
701. Christi speciositas in quo consistat : ix, 212 *b*, 279 *a*. Apud Æthiopes ejus imago colore nigro depingitur, et diaboli albo : vii, 521 *a*. Quantum ejus aspectus lætificaret Mariam : xiii, 76 *b*.
702. — benedictus in utero, in mundo et in cœlo : ix, 212 *b*.
703. Christi conjunctio cum Ecclesia sponsa qualis : ix, 213 *b*. Quantum sponsam suam zelet Christus, et quare illam flagellet : 254 *a*.
704. Christi fimbria quænam : ix, 214 *a*.
705. — operans mysteria posuit prodigia super terram : ix, 215 *a*.
706. — quomodo dicatur calvus vel decalvatus : ix, 215 *b*.
707. — quot modis dicatur frater noster : ix, 217 *b*; xiii, 357 *b*.
708. Christi cibus est prædicatio verbi divini,

converti est surgere, in quo manere est consistere : VIII, 394 *a*.

40. Dei excellentia exponitur : VIII, 77 *a*.

41. — quomodo sit definibilis : I, 407 *ab*. Ipsius essentiæ explicatio spectat maxime ad Testamentum Vetus, bonitatis vero ad Novum : XII, 16 *a*. Essentia, seu esse primarium convenit Deo ex seipso ratione principii originantis, secundum seipsum ratione medii exemplantis, et in se ipso ratione termini quietantis : VII, 380 *a*; IX, 19 *b*; XII, 18 *a*. Ejus essentialia explicantur egregie : XII, 17 *a*-18 *a*. Quænam sint Dei propria, appropriata et communia : VII, 253 *b*-254 *b*; XII, 36 *a*-37 *a*. Divinæ essentiæ competit primitas imprincipiabilis, universalitas illimitabilis, et æquitas inobliquabilis : VII, 254 *b*; IX, 4 *a*; XII, 17 *b*. Sublimitas divini esse consistit in emanationibus et attributis : I, 11 *b*. Essentia divina est actus purus, carens omni compositione : I, 157 *b*, 161 *ab*; II, 154 *b*. Essentiæ divinæ simplicitas explicatur : I, 156 *b*-157 *a*, 158 *b*-162 *a*; II, 183 *a*; VIII, 77 *b*. Simplicior Deus est, quia est in omnibus non multiplicatus, quam si esset in uno solo : I, 159 *b*. Quomodo in Deo numerentur personæ, quamvis non numeretur essentia : I, 341 *a*.

42. Dei perfectiones et attributa expenduntur : VIII, 71 *b*-77 *a*; IX, 550 *b*. Sunt conditiones nobilissimæ divini esse : I, 11 *b*. Ad duodecim capita reducuntur : VII, 250 *a*. Imo reducuntur ad tria, sc. ad æternitatem, sapientiam et beatitudinem, et hæc tria ad unum, quæ sapientia est : VII, 250 *a*, 562 *a*, 566 *b*, 577 *b*; X, 83 *b*, 87 *a*, 88 *a*; XII, 36 *ab*. Ex parte effectuum connotant diversitatem : VI, 526 *b*. Dei unitas continet omnia alia attributa : IV, 547 *b*.

43. — cum sit primum principium, habet in summo proprietates entis, quæ sunt unum, verum et bonum : VII, 234 *b*, 254 *a*. Quomodo sit supra omnem materiam, omne materiatum et omne creatum : IX, 206 *b*. Unitas, veritas et bonitas in Deo explicantur, et quid importent : I, 388 *a*-397 *b*; VII, 254 *a*. Unitas verius competit Deo quam creaturis : I, 389 *b*. Bonitas est fundamentum omnium emanationum ad intra et ad extra : XII, 18 *b*-19 *a*. Veritas, immutabilitas et simplicitas sunt ratio sufficiens distinguendi increatum a creato : I, 143 *a*. Veritas, quatenus dicit indivisionem actus et potentiæ, similitudinem puram, et expressionem luminis non permixti obscuritate, est proprietas divinæ essentiæ : I, 146 *b*. In quonam conveniat cum veritate creaturæ : *ibid.*

44. — est immutabilis respectu formæ, loci et temporis : I, 150 *b*-152 *b*; VIII, 75 *b*-76 *b*; IX, 163 *a*, 265 *a*. Nunquam retractat suam sententiam definitivam : IV, 470 *b*. Immutabilitatem non tollit nova actio Dei respectu creaturarum : I, 152 *ab*. Divinum consilium in se est immutabile, mutabilis tamen est effectus : V, 288 *a*. Invariabilitas et immutabilitas omnimoda solius est Dei : I, 154 *ab*.

45. Dei immensitas in quo consistat : II, 39 *a*-41 *a*; VII, 252 *b*, 381 *a*; VIII, 73 *b*-74 *b*; XII, 17 *b*-18 *a*. Deus est in omnibus rebus, et quidem immediate, et omnia sustinet : II, 39 *a*-41 *a*; IV, 48 *b*. Solus est ubique, sed non localiter : II, 39 *a*-42 *a*, 51 *a*-55 *a*. Quare dicatur esse in cœlo, et non in inferno : IX, 161 *ab*, 189 *a*; XII, 694 *b*. Quomodo dici possit Deus fuisse ubique ab æterno : II, 44 *a*-45 *b*. Quidnam importet præsentia Dei ad res : II, 39 *a*-42 *a*, 45 *b*-48 *b*, 137 *b*. Deus est in rebus omnibus æqualiter, præscindendo ab effectibus; inæqualiter vero, si connotentur effectus : 46 *b*. Deus est præsentialiter, potentialiter et essentialiter in omnibus : II, 47 *b*; VII, 252 *b*, 381 *a*; XII, 17 *b*-18 *a*. Est in rebus vel ut conservans, vel ut immutans : II, 341 *a*. Ubique est per essentiam, præsentiam et potentiam, in sanctis per gratiam, in Virgine fuit per conceptionem, in Christo est per unionem, in Patre per identitatem : IX, 293 *a*. Dei præsentialitas ad res non respondet essentialiter operationi, ratione causalitatis aut vestigii, sed substantiæ : II, 48 *b*. Deus non est præcise in loco per operationem : *ibid.*, *et* 39 *b*-45 *b*. Dicitur esse in rebus vel per modum naturæ, vel per modum gratiæ et gloriæ, vel per modum unionis : I, 353 *a*; II, 47 *b*-48 *a*, 53 *b*; III, 271 *a*-273 *a*; V, 458 *b*; VIII, 74 *a*; XI, 273 *a*. Deus proprie in se non admittit aliquid quod sit materiale vel formale : I, 545 *a*.

46. Deus est in se ut alpha et omega, in mundo ut creator et rector, in angelis ut sapor et decor, in electis ut liberator et adjutor, in reprobis ut terror et horror : II, 38 *a*. Deus unitur rebus creatis non per dependentiam aut concomitantiam, sed per præsentiam tantum : II, 55 *b*-56 *b*. Deus est in loco per præsentiam et indistantiam, sed non localiter, neque est localis, neque mutabilis a loco : II, 41 *a*-42 *a*, 51 *a*-55 *a*. Dicitur esse hic vel illic, sc. demonstrative, non vero discretive : 52 *a*; totus hic vel illic, sed non totaliter : *ibid. inferius*. Non est mutabilis secundum locum : 52 *b*-53 *b*. Nec per se, nec per acci-

mala per rectitudinem suam, non vero per exemplaria ipsorum malorum, cum malum nihil aliud sit quam privatio : I, 120 *a*; II, 21 *a*, 27 *b*-30 *b*, 67 *b*, 68 *a*, 205 *a*; VIII, 83 *b*. Quomodo dicatur non nosse malos : II, 82 *b*. Quo sensu scientia Dei respectu cognitorum possit augeri : 84 *a*. Deus eadem cognitione cognoscit se, et alia a se : 85 *b*, 86 *a*-87 *b*, 122 *ab*. Quomodo cognoscat simul duo contradictoria : II, 89 *b*. Cognoscendo se, cognoscit omnia, quia est omnium causa exemplaris; sed diligendo se non vult aut diligit omnia, quia voluntas est causa actualis : 175 *ab*, 181 *a*. Deus est omnisciens et omnipotens, sed dici non debet omnivolens : 180 *a*. Cognitioni Dei activæ respondet cognosci Deum a seipso passive, quod non est aliud realiter, sed secundum modum tantum : 95 *b*. Deus multa cognoscit quæ sunt in ipso, sed non ex ipso, nec per ipsum : 21 *a*. Quomodo cognoscat per modum complexionis et compositionis : 122 *a*. Dei scire per simplicem apprehensionem, et scire per assensum, quomodo differant : 123 *b*-125 *b*. Quomodo dici possit non cognoscere omnia enuntiabilia : 124 *ab*. Dei cognitio an sit dicenda universalis, an vero particularis : 10 *b*.

Vid. Approbatio, n. 1, 2, Cognitio, n. 28-29, 31, 37-40, 77, Creatura, n. 18, 31-37, 46, Idea.

70. Deus scit adversa quæ sustinemus, necessaria quibus indigemus, merita quæ habemus, tempora quæ timemus, stipendia quæ recipiemus : XIII, 265 *b*-266 *a*.

71. Dei sapientia quare dicatur aliquando lux, aliquando speculum, vel exemplar, vel liber vitæ : VII, 255 *a*. Quare dicatur mulier : X, 7 *a*. Quare sit essentialis, et præcedat generationem : I, 448 *b*. Sapientia in divinis quomodo dici possit nata : I, 456 *b*. Dei sapientia, potentia et misericordia exaltantur in deputatione angelorum ad nostram custodiam : II, 507 *ab*.

72. Dei cognitio non connotat effectum in creatura, sicut dilectio : V, 36 *b*. Deus videt omnes notitia generali, bonos in gratia spirituali, malos in ira judiciali, beatos in gloria æternali : XIII, 247 *a*-248 *b*.

73. Dei sapientia et justitia quomodo differant, et quid connotent : VI, 526 *b*-527 *a*. Dei sapientia connotat ordinem, at non effectum in creatura, sicut connotat misericordia : VI, 530 *b*.

74. Dei sapientia quomodo per cognitionem numerorum possit investigari : XII, 9 *a*-10 *b*.

75. Dei sapientia, bonitas et potentia licet in Deo sint unum et idem, tamen interest aliqua distinctio, et quomodo : I, 367 *b*-368 *a*, 369 *a*, 371 *b*. Quomodo differant, et summum bonum constituant : 543 *b*.

76. Magnitudo in Deo, et bonitas significant divinam essentiam per modum quantitatis et qualitatis : I, 157 *ab*.

77. Voluntas in Deo recognoscenda est, tum ob summam Dei potestatem, tum ob summam ejus felicitatem, æquitatem et liberalitatem : II, 178 *ab*; VIII, 85 *b*. Voluntas in Deo est per omnimodam indifferentiam seu indistantiam substantiæ, virtutis, actus et finis : II, 178 *b*. Velle Dei duo importat, sc. actum divinum, et ordinationem effectus ad illum actum; illud æternum est, hoc vero temporale : 78 *b*. Voluntas Dei non est melior si se extendat ad plura, quam si sit ad pauciora, quare : 181 *b*. Quomodo sit causa rerum, modo conjungat effectivum, sc. bonitatem cum fine : 183 *ab*. Est immediata causa rerum, cum sit causa prima, universalissima et actualissima : II, 185 *a*. Voluntas, licet in Deo sit idem cum essentia, tamen distinguitur secundum modum significandi, et quomodo : 183 *a*. Voluntas Dei in causatione rerum quomodo se habeat ad potentiam et sapientiam : 183 *b*-184 *a*. Velle Dei est posse, unde nobilius est ipsi agere per voluntatem, quam per naturam : 184 *a*.

78. Cognita perfecte voluntate Dei, nihil aliud desiderandum est : II, 185 *b*. Deum habens, habet omne bonum : VI, 507 *b*; X, 511 *b*, 559 *a*, 562 *a*. Ubi non est, deficit omne bonum : VII, 649 *a*; XI, 447 *a*, 554 *b*, 557 *a*; XII, 695 *ab*.

79. Voluntas Dei est una in Deo, sed multiplex quoad connotata, ut, v. g., alia est signi, alia beneplaciti : II, 182 *a*-188 *b*; III, 454 *a*; V, 5 *a*; VII, 257 *a*. Item alia est antecedens, seu conditionata; alia consequens, sive absoluta : I, 121 *b*; II, 104 *a*-105 *b*, 117 *b*, 198 *ab*, 210 *b*, 213 *b*, 396 *a*; V, 5 *a*. Signa divinæ voluntatis quomodo sint voluntaria et naturalia : II, 187 *ab*. Voluntatis divinæ signa reducuntur ad quinque : II, 187 *b*-188 *b*; VII, 257 *a*, *b*, 382 *b*. Voluntas beneplaciti in Deo connotat ordinationem rei ad eventum, et omnium ad salutem : II, 188 *b*; VII, 257 *b*. Voluntas Dei respectu mali se habet per modum detestantis; per modum vero approbantis est respectu boni ex malo eliciti : II, 188 *b*, 194 *b*.

80. Deus vult omnes homines salvos fieri voluntate antecedente : II, 197 *b*-198 *b*, 393 *a*. Voluntas, respectu voliti, vel consideratur ut in ratione approbantis, vel ut in ratione producentis; hæcque, si est principium distinctum a natura, dicitur in Deo antece-

omni modo quo potest : I, 59 *a*. Hinc ei communicat quidquid habet, sed non personam, sive rationem communicandi : 59 *ab*. Filius etiam dicitur Imago et Verbum, sc. Filius a vi naturæ, Imago per modum expressivum, et Verbum, quia est aliis expressivum : I, 313 *b*, 442 *b*-444 *b*; VII, 233 *b*; IX, 20 *a*. Sed Filius dicitur magis proprie : I, 441 *b*. Quare approprietur Verbo ratio veritatis et exemplaris : 64 *b*. Quare dicatur sapientia genita : 77 *b*. An in divinis sapientia sit quid essentiale, an vero proprium : 441 *ab*. Verbum dicitur genitum, non factum ; sed Christus genitus et factus : IV, 6 *b*. Verbum divinum non nascitur naturali tantum necessitate, sicut evenit nobis : I, 121 *b*. Verbum in nobis est accidens, in Deo est substantia : 190 *b*. Verbum divinum includit notitiam seu cognitionem intelligentis se Patris, conceptionem seu generationem similitudinis, et expressionem imaginis; sub primo respectu est sapientia genita, sub aliis est Filius, Imago, et Verbum, quod dicit hæc omnia, et superaddit rationem exprimendi et manifestandi : 445 *a*-447 *b*, 450 *ab*. Verbum quam convenienter sit translatum ad divina : 450 *b*. Ubi est cognitio in Patre, necesse est ut sit emanatio sive generatio Verbi : IX, 81 *b*. Verbum divinum dicitur dupliciter, sc. vel mente concipiendo se ipsum, vel exprimendo se exterius per creaturas; primo modo est Verbum increatum, secundo vero Verbum creatum : I, 443 *b*-444 *a*. Dicere, respectu Verbi creati, est essentiale et commune tribus personis; prout vero dicit respectum æternum, est proprium Patris : 444 *a*. Verbum divinum dicit respectum ad Patrem, connotatque respectum ad creaturam per modum exemplaritatis dispositivæ, et virtutis operativæ, in potentia et in habitu, non in actu : 444 *b*-447 *a*. Verbum divinum, licet importet respectum ad creaturas in potentia, non dicitur tamen Verbum creaturæ, cum formaliter dicat de se respectum solummodo ad dicentem : 447 *a*. Ideo Verbum divinum æternum est, quia impossibile est Deum nescire suum opus : 446 *b*. Sapientia in divinis præcedit expressionem Verbi, et ob id est essentialis tribus personis; in nobis vero similitudo concepta præcedit sapientiam, quia hæc ab illa producitur : 448 *b*. Verbum divinum habet omnipotentiam, sicut et Pater; sed omnipotentiam non dicit ratione sui nominis : *ibid. superius*. Verbum divinum non producitur formaliter ex cognitione creaturarum quoad scientiam visionis, sed tantum simplicis intelligentiæ, quare : 446 *ab*. Verbum divinum est fons sapientiæ, sc. creatæ : 448 *b*. Verbi nomen translatum est ab humanis ad divina tum propter similitudinem, tum ob instructionem nostram : 449 *b*. Verbum divinum ratione originis dicitur Filius, ratione præconceptionis dicitur mundus archetypus, ratione unionis dicitur homo factus : 450 *a*. Verbum unde dicatur Dei virtus et sapientia : 446 *a*. Quomodo per Verbum omnia dicantur facta : 444 *b*. Verbum divinum ducit in cognitionem Patris : IX, 19 *a*. Filii Dei appropriata sunt veritas, species, ratio exemplandi, et sapientia : VII, 234 *ab*, 382 *a*. Item æqualitas : VIII, 81 *ab*.
Vid. VERBUM INCREATUM.

100. De missione temporali Filii agitur : I, 259 *a*-261 *b*, 269 *b*-271 *b*. Dei Verbum humanandum in Veteri Testamento præsagiebatur figuris, præmonstrabatur exemplis, promittebatur patribus, prædocebatur documentis, et prophetabatur oraculis : IX, 14 *b*. Generatio temporalis Filii, et æterna, quomodo non sint ab eodem principio : I, 232 *b*.

101. De circumincessione divinarum personarum, *vid.* CIRCUMINCESSIO.

102. Spiritus sancti processio æterna expenditur : I, 123 *a*, 185 *a*-197 *b*, 199 *a*-207 *b*, 209 *a*-216 *b*, 219 *a*-229 *b*. Item processio temporalis : 232 *b*-241 *b*, 245 *a*-261 *b*, 264 *a*-271 *b*, 278 *b*-300 *b*, 304 *b*-315 *b*. Processio Spiritus sancti potest considerari in ordine ad personam ad quam est, ad principium a quo est, et ad generationem a qua differt : 184 *b*. Nomen processionis quam vim habeat, et quare magis aptetur Spiritui sancto, quam Filio : 200 *b*-207 *b*, 221 *b*-223 *a*, 235 *a*. Exemplo fluvii explicatur : 9 *b*. Temporalis et æterna quomodo differant : 235 *a*. Quomodo processio differat a generatione : 225 *ab*, 232 *b*. Processio æterna Spiritus sancti est per voluntatem comitante natura : 123 *a*. Ob id assimilat in natura : 188 *b*-189 *a*. Est per modum liberalitatis, charitatis et amoris : 187 *b*-192 *b*.

103. Amor in creaturis nominat habitum et accidens; in divinis autem substantiam, et cum dicat egressum, dicit hypostasim : I, 191 *a*. Quomodo amor sit proprium Spiritus sancti, et in quo sensu sit communis tribus personis : 193 *b*. Charitas sumpta essentialiter est communis tribus; notionaliter convenit Patri et Filio propter concordiam in spirando; personaliter, Spiritui sancto : *ibid.*

104. Spiritus sanctus quomodo sit nexus Patris et Filii : I, 194 *a*-195 *b*, 204 *a*.

105. Quare Spiritui sancto assignetur hoc nomen *Spiritus*, et quot modis : I, 195 *b*-197 *b*, 447 *a*. Spiritus, prout dicitur a spiritualitate, dicitur absolute, et convenit toti Trinitati ; prout dicitur a spiratione, sic importat affectum et amorem ; et quia est quid relativum, est proprium Spiritus sancti : I, 196 *ab*.

106. Spiritus sancti processio a Patre et Filio exponitur contra Græcos : I, 200 *b*-207 *b*. Spiritus sanctus, si non procederet a Filio, non distingueretur ab eo : 201 *b*. Pater et Filius sunt unum principium spirans, quia eadem voluntas et fœcunditas in utroque : 205 *a*-207 *b*. Non tamen dicendi sunt unus spirator, quare : 476 *b*. In quo sensu dici possit Spiritus sanctus prius a Patre procedere, quam a Filio : 211 *a*-212 *a*. Spiritus sanctus non plenius, seu perfectius, procedit a Patre, quam a Filio : 212 *a*-213 *a*. Filius habet auctoritatem, simul et subauctoritatem respectu spirationis, quomodo : 213 *a*. Quomodo Spiritus sanctus procedat immediate a Patre, mediante tamen Filio : 213 *a*-214 *b*. Processio Spiritus sancti tripliciter præsertim differt a generatione Filii, sc. quia generatio est ab uno, illa autem a duobus; tum quia hæc est emanatio per modum perfectæ assimilationis, illa per modum connexionis ; demum quia generatio respicit secundum, spiratio vero, ut nectens, respicit tertium : 225 *a*-227 *b*. Processio Spiritus sancti quomodo comparetur processioni locali et causali : 222 *b*-223 *a*. Spiritus sanctus in quo sensu dici possit ingenitus : 228 *a*-229 *b*. Dicitur Spiritus in ordine ad vim spirantem, Amor in ordine ad modum emanandi, et Donum in ordine ad nos : 313 *b*. Spiritus sanctus absolute prolatus importat nomen personale : 447 *a*. Spiratio non dicit propriam relationem constituentem Patrem : 462 *a*. Processio quartæ personæ a Spiritu sancto per modum amoris non datur, quare : 191 *a* ; nec per modum artis, sive rationis : 189 *a*. Processio Spiritus sancti, et productio creaturarum qualiter differant : 188 *b*.

107. Processio temporalis, et æterna Spiritus sancti sunt ab uno principio, et una inservit ad manifestationem alterius : 232 *b*. Processio vel est sicut in objectum ad quod protenditur, et sic est processio æterna ; vel sicut in susceptivum in quo recipitur, et sic est temporalis : 235 *a*, 237 *a*, 247 *a*, 249 *a*, 250 *a*, *b*. Processio temporalis includit emanationem æternam personæ, et emanationem temporalem gratiæ : 236 *a*, 237 *a*. Processio temporalis et æterna non geminat subjectum, sed geminatur ipsa : 236 *b*-237 *a*, *ab*. Processio, spiratio et generatio qualiter differant : I, 235 *ab*. Processio dicitur analogice de æterna et de temporali, non vero univoce neque æquivoce : 236 *b*-237 *a*.

108. Est alia processio temporalis minus propria, sc. Spiritus sancti dantis se ipsum animabus quas sanctificat, ita ut videatur procedere a seipso : 246 *a*, 247 *a*. Spiritus sanctus datur in propria persona cum gratia sanctificante : 237 *b*-238 *b*, 258 *b*. Spiritus sanctus a solo Deo potest effective dari, ministerialiter vero a bonis et malis, imperative autem a bonis tantum : 239 *a*-240 *b*. Spiritus sanctus quotupliciter amet sanctificare animam : 232 *b*. Spiritui sancto quænam virtus approprietur in sanatione et sanctificatione animæ : 233 *a* ; et in extinctione sitis spiritualis : 233 *b*. Spiritus sanctus quoties datus sit a Christo, et quot modis : 233 *ab*.

109. De missione personarum divinarum agitur : I, 246 *b*-247 *a*, *b*-261 *b*, 267 *b*-271 *b*. Patri convenit missio activa, non passiva : I, 251 *a*-252 *b*. An Pater possit mittere seipsum : I, 253 *a*-254 *b*. An missio activa possit esse totius Trinitatis : I, 252 *b*-255 *a*. An Filius vel Spiritus sanctus possit mittere seipsum : *ibid*. An alteruter missus sit ante Incarnationem : 256 *ab*. An missio Spiritus sancti sit secundum dona gratiæ gratis datæ, vel gratum facientis : 257 *b*-259 *a*. An Filius et Spiritus sanctus secundum eadem dona gratiæ mitti dicantur : 259 *a*-260 *a*. An Filius et Spiritus sanctus ad eadem dona gratiæ augmentanda mittantur : 260 *a*-261 *b*.

110. Quare Deus apparuerit aliquando in forma corporali : II, 430 *a*. Id facit ministerio angelorum : 501 *b*. *Vid*. APPARITIO, n. 1-12.

111. Spiritus sanctus quomodo dicatur mitti temporaliter : I, 257 *b*-261 *b*, 267 *b*-271 *b*, 290 *a*, 306 *a*-309 *b*, 311 *a*-315 *b*.

112. Nomina essentiæ et substantiæ in divinis considerantur : I, 378 *b*-384 *a*.

113. Nomina, sc. unus, duo et tres in divinis quomodo importent quid positivum cum privatione : I, 388 *a*-391 *b*. Nomina numeralia in divinis dicuntur secundum relationem, et notiones important : 393 *b*-394 *b*, 396 *a*-397 *b*. Important unitatem et pluralitatem, et quomodo : 395 *a*-396 *a*.

114. Nomina identitatis et alietatis in Deo simul recipiuntur, quia non se habent ad idem : I, 93 *a*.

115. Personæ nomen quam convenienter ad divina translatum sit : I, 375 *a*, 377 *a*-378 *b* ; IV, 229 *a*. Personæ definitio datur, et assignantur ejus tum etymologia, tum natura, et conditiones, quatenus ad divinas personas

spectant : I, 401 *a*-412 *b*. Persona, cum sit rationalis naturæ suppositum proprietate distinctum, principalius importat substantiam, secundario relationem : 403 *a*-406 *a*. Personæ incommunicabilitas qualis : 408 *ab*, 409 *a*-411 *a*, 412 *b*. Persona divina de sui ratione excludit compositionem, non vero creata : 407 *b*. Persona, ut sic, an admittat aliquam communitatem abstractam respectu personarum divinarum, atque etiam respectu creatarum : 347 *b*-349 *b*, 394 *b*, 409 *a*-412 *b*, 437 *b*-439 *a*. Personæ divinæ nominantur diversis nominibus dicentibus respectum, et quomodo : 447 *ab*.

116. Habitudo potest esse personæ divinæ ad personam, vel essentiæ ad creaturam; prima est vera relatio, secunda est tantum secundum modum dici, seu intelligendi : I, 131 *b*.

117. In divinis personis necessario debent recognosci proprietates, relationes et notiones, sc. proprietates quæ conveniunt uni soli, relationes quæ dicunt habitudinem unius ad alteram, et notiones, seu principia cognoscendi : I, 426 *a*-427 *b* ; VII, 233 *b* ; VIII, 78 *a*.

118. Qualis differentia statuenda sit inter propria et appropriata : VII, 233 *b*, 234 *a*. Proprietates, relationes et notiones se habent ad invicem, quantum ad numerum, tanquam excedens et excessum : I, 426 *b*-427 *b*. Omnis notio est proprietas vel relatio, et omnis proprietas est relatio, et vice versa : 427 *a*.

119. Qualiter in divinis proprietas et essentia differant : I, 533 *a*.

120. Proprietates sunt quinque, sc. innascibilitas, generatio activa, tum passiva, item spiratio activa, ac denique passiva : I, 426 *b*, 427 *ab* ; VII, 233 *b*, 252 *a*, 380 *b* ; VIII, 78 *a*. Tres modi sunt prædicandi in divinis, sc. essentialis, vel in quid, personalis, sive in quis, et notionalis, sive in quæ, vel quomodo : I, 420 *b* ; VII, 233 *b*, 380 *b*. Inquisitio in divinis fit quinque modis, sc. quis ratione personæ, qui ratione hypostasis, quæ ratione notionis, quod ratione substantiæ, quo ratione essentiæ : VII, 234 *a*, 380 *b*. Proprietates constituunt, et distinguunt personas ad invicem : I, 419 *a*-422 *a*. Proprietates personales in divinis, realiter a se invicem, et a personis aliquo modo differentes debent recognosci : I, 420 *b*. Quomodo differat proprietas a persona : 529 *a*-532 *a*; item proprietas ab essentia : 533 *a*. Proprietates personales in eadem persona differunt per habitudinem ad alteram a parte rei : I, 419 *b*, 421 *b*. In divinis proprietates personales sunt rationes distinguendi, atque etiam manifestandi distinctionem : 425 *a*. Personales proprietates, ratione *in*, transeunt ad substantiam; sed, ratione *ad*, manent, et important distinctionem a parte rei, ut, v. g., in Patre innascibilitas et generatio activa, ratione *in*, idem sunt cum substantia divina, et nihilominus, ratione *ad*, manent diversæ a parte rei in persona Patris : 419 *ab*, 421 *b*, 422 *a*-423 *b*, 533 *a*.

121. In divinis numerus distrahit a ratione perfecta muneri, cum sit ibi tantum distinctio hypostasum; item et ordo a ratione ordinis simpliciter, cum ibi non sit antecessio, sed tantum originis emanatio : I, 348 *b*, 349 *a*.

122. De Patre quomodo dici possit, quod seipso refertur ad Filium : I, 421 *b*-422 *a*. Proprietates personales in divinis sunt relationes, quare : 422 *ab*. Proprietates personales sunt rationes distinguendi petitæ ab origine, et innotescendi petitæ ab habitudine : I, 424 *b*-425 *a*; VII, 233 *b*. Omne quod relative dicitur, esse aliquid excepto eo quo relative dicitur, non est verum in divinis : I, 425 *b*.

123. Proprietas et persona in divinis qualiter differant : I, 432 *a*-434 *a*.

124. Proprietates divinæ dicunt originem, et habitudinem unius personæ ad alteram; magis proprie tamen loquendo, generatio dicit originem, et paternitas habitudinem : I, 425 *a*. Pater, abstrahendo ab origine, jam non intelligitur ut Pater, sed tantum ut innascibilis, atque ita manet in unitate hypostasis, sed sine ordine ad aliud : 425 *ab*. Proprietates divinæ, licet sint relativæ, tamen, quia important etiam originem, dant esse absolutum cum respectivo : 425 *a*, *b*.

125. Personæ divinæ, abstractis proprietatibus, non haberent per quid possemus eas intelligere, nisi sub ratione incompleta rei, et universali : I, 425 *b*. (Hinc deducitur, ait Barth. de Barberiis, quod personæ divinæ non constituuntur per absoluta in opinione S. Bonaventuræ, ut falso ei Scotus imponit, l. I, d. 26, q. un., ibi : *Tertia opinio*, et a. 1, q. 3, *ad* 4.)

126. Origo, secundum rationem intelligendi, est prior relatione, et quomodo : I, 425 *a*, *b*, 435 *a*. Origo importat emanationem unius ab alio, sicque vel est activa, vel passiva, et semper importat relationem : I, 431 *b*.

127. Generatio in Patre, et paternitas sunt una notio secundum rem, licet quoad modum significandi sit aliqua differentia : I, 433 *b*. Pater ideo est Pater, quia generat : 434 *a*; et generat, quia est innascibilis; et

spirat, quia est improcessibilis : 435 *ab*.

128. Innascibilitas in Patre est notio quæ quoad nomen importat privationem, sed quoad rem importat positionem et maximam perfectionem, sc. primitatem, et fœcunditatem fontalem : I, 371 *b*, 417 *b*, 435 *ab*, 455 *ab*, 463 *a*-464 *b*, 498 *b* ; VII, 233 *b*. Ingenitus dicit non esse ab alio, sed id non sufficit ad notionem, quare : I, 220 *b*. (*Id tamen intellige*, ut sumitur vi nominis, *sicut se ipse declarat* : I, 228 *b et* 435 *ab*.) Ingenitus, ut dicit dignitatem et notionem in Patre, importat ista duo : I, 228 *b*, 371 *b*, 417 *b*, 455 *a*-456 *a*, 458 *a*-459 *b*. Ingenitus, Innascibilis et Auctor dicunt eamdem notionem, sed differenti modo, et quomodo : 220 *a*. Innascibilitas, abstracta origine, dicit ens non ab alio, et sic in unitate hypostasis; sed reducitur ad hypostasim Patris sicut ad principium, ad Filium sicut ad terminum : 425 *ab*. Innascibilitas, seu Ingenitus, quomodo possit intelligi absque Paternitate : 455 *a*-456 *a*. Ingenitus, sicut modo ostensum est de innascibilitate, de ratione sui nominis dicit puram negationem; sed ut est proprietas Patris æterni, dicit positionem et perfectionem maximam : 435 *ab*, 455 *a*-456 *a*. Ingenitus, seu Innascibilis, quomodo possit esse notio et proprietas Patris, et importare ipsi relationem personalem, cum etiam dici possit de essentia et de Spiritu sancto : 459 *a*, *b*, 461 *a*, 462 *b*. Ingenitus, ut convenit Patri, dicit quod non producitur per generationem, sicque distinguitur a Filio ; item quod per generationem non accipitur, sicque distinguitur ab essentia; item quod non consequitur ad generationem, sicque distinguitur a Spiritu sancto : 459 *a*. Innascibilitas et paternitas qualiter differant a Patre, et quid utraque importet : 455 *a*-456 *a*, 460 *a*-461 *b*. Innascibilitas privat omnem emanationem passivam ; improcessibilitas vero privat unam solam : 464 *a*. Innascibilitas est notio Patris propria ; improcessibilitas vero non est ratio distincta ab innascibilitate in Patre, nec a spiratione in Filio : *ibid.* Quomodo, si essent duæ personæ innascibiles, forent plures dii : 498 *b*.

129. Innascibilitas non potest communicari a Patre, quamvis improcessibilitas possit, quare : 464 *b*. Improcessibilitas qualis notio sit in Patre et Filio, et qualiter dicat nobilitatem : 464 *ab*. In divinis pura negatio nec distinguit, nec ponit nobilitatem, nec distinguitur : 458 *a*. Innascibile et nascibile non opponuntur relative, sed contrarie, vel contradictorie : 459 *a*, 461 *b*.

130. Relatio solum personalis dat personæ existere : 461 *a*, 462 *b*.

131. Nulla notio dicitur de tribus personis, bene autem commune ad notiones : I, 394 *b*.

132. De prædicatione notionum ad invicem agitur : I, 534 *a*-537 *b*.

133. Qualiter notiones ab invicem differant, et possint prædicari : 534 *a*-535 *b*.

134. Proprietates in divinis qualium accidentium prædicationem suscipiant : I, 533 *b*.

135. Communicabilitas et incommunicabilitas in divinis non sunt oppositæ contradictorie, sed differunt sicut habere proprietatem, et non habere : I, 549 *b*.

136. In divinis recipimus unitatem, non singularitatem, nec solitudinem, quia singularitas excludit communicabilitatem, solitudo pluralitatem; unitas vero admittit utrumque : I, 387 *b*.

137. Unum quomodo recipiatur in divinis et in Deo, et quo sensu sit principium multitudinis, et an dicat privationem, vel positionem : I, 388 *a*-390 *a*.

138. Appropriata, quantum ad id quod significant a parte rei, sunt communia tribus personis; unde competunt cuilibet personæ ratione sumpta a parte tantum intellectus nostri, nisi forte etiam ratione ordinis, et originis quam connotant : I, 549 *b*-551 *a*; XII, 36 *b*. Appropriatio est adinventa ad hoc, ut a communibus deveniatur ad cognitionem propriorum, appropriando communia personis divinis : I, 496 *b*, 550 *a*; VII, 234 *a*. Appropriatio quid sit : I, 550 *b*; VII, 234 *a*. Appropriatio attributorum tribus personis per ordinem quadruplex assignatur, sc. 1. unitas, veritas et bonitas ; 2. æternitas, species et usus; 3. ratio principiandi, exemplandi et finiendi; 4. potentia, sapientia et voluntas : I, 64 *b*, 503 *a*-504 *b* ; VII, 234 *ab*, 253 *b*-254 *b*; VIII, 79 *a*, 81 *ab*; IX, 133 *b*; XII, 36 *b*-37 *a*. Qualiter in Deo unitas, veritas et bonitas recognoscantur tanquam conditiones entis nobilissimæ et generalissimæ, non contractæ per supposita : VII, 253 *b*-254 *b*; VIII, 81 *ab*. Appropriata principalia divinarum personarum sunt potentia, sapientia et voluntas : VII, 234 *ab*, 253 *b* ; IX, 133 *b*. Magnitudo appropriatur Patri, pulchritudo Filio, dispositio Spiritui sancto : IX, 279 *a*.

139. Æternitas appropriatum est Patris, importatque carentiam principii : I, 503 *b* ; VII, 234 *ab*; VIII, 81 *a*.

Vid. ÆTERNITAS, ÆTERNUM, n. 5, 9, 12, 14, 15, ÆTERNUS.

140. Appropriata Patris explicantur : VII, 381 *b*; VIII, 81 *a*.

141. Quomodo dicatur Pater per Filium omnia facere : IX, 281 *a*.

142. Dicitur Pater omnipotens in Symbolo, ut denotetur in ipso esse voluntatem et potestatem implendi quod promittit : VIII, 298 *a*.

143. Dei actiones quæ connotant effectum in creatura, et simul respectum ad personam, sunt notionales, non essentiales : I, 252 *a*.

144. Principium in divinis quomodo conveniat Patri et Filio, significetque generationem, processionem, vel creationem : IX, 290 *a*. *Vid. supra*, n. 98.

145. De æqualitate divinarum personarum agitur : I, 322 *b*-341 *b*, 345 *a*-350 *b*. Æqualitas et similitudo divinarum personarum, cum sint relativa distinctorum, supponunt diversitatem suppositorum, non vero naturæ : 326 *b*, 494 *b*. Æqualitas trium personarum consistit in hoc, quod earum una est æternitas, una magnitudo, et una potestas : 322 *b*, 326 *b*-328 *b*. Quomodo Spiritus sanctus, cum nec generet nec spiret, tamen sit æqualis Patri et Filio : 328 *ab*. Æqualitas in magnitudine personarum qualiter excludat a Deo totum sive integrale, sive universale, sive materiale : 334 *a*-339 *a*. An admittenda sit in divinis differentia secundum numerum : 339 *b*-341 *b*. Quis ordo, vel quæ prioritas attendatur in divinis : 347 *b*-350 *b*.

146. Imago qualiter ad æqualitatem et similitudinem in divinis pertineat, vel resultet : I, 497 *ab*, 502 *b*. Imago in divinis notionaliter dicitur, quare : 499 *a*-501 *a*. Imago creata qualiter ab increata respectu Dei differat : I, 123 *b*-125 *b*, 500 *b*-501 *a*; VIII, 65 *a*-66 *a*. Imago dicitur etiam species, et proprie est notio solius Filii, quia ab uno tantum procedit, et quidem per modum naturæ, et quia consimiliter producit Spiritum sanctum : I, 501 *b*-502 *b*; IV, 224 *a*-225 *b*; VIII, 65 *ab*. Imago proprie non convenit Spiritui sancto : I, 502 *a*, *b*. Filio Dei qualiter aptetur ratio imaginis, speciei, similitudinis, pulchritudinis, exemplaris et cognitionis : I, 79 *b*, 313 *b*, 441 *b*, 448 *ab*, 503 *a*-504 *b*; VI, 466 *a*. Dicitur etiam ars et liber vitæ, et quare : VI, 466 *a*.

147. Appropriata Filii Dei explicantur : I, 233 *b*; VII, 382 *a*; VIII, 81 *ab*.

148. Missio Filii in carnem quomodo sit a tota Trinitate : I, 252 *b*-255 *b*; VII, 381 *b*. Quo sensu approprietur Spiritui sancto : I, 247 *b*; VIII, 151 *b*. Est ad illustrandam animam, sicut Spiritus sancti missio est ad sanctificandam eam : I, 249 *a*. Filius Dei descendit in terram non localiter, sed per influentiam : VIII, 169 *a*. *Vid. supra*, n. 100.

149. Dei Filius qualiter dicatur speculum, et attingens et disponens omnia : X, 56 *a*, 57 *b*-58 *a*.

150. Spiritui sancto appropriantur nomina quæ actum voluntatis exprimunt, ut usus : I, 503 *a*-504 *a*. Unde Spiritus sanctus dicatur amor, concordia unitatis et æqualitatis, nexus, charitas, donum : I, 507 *b*-508 *a*; VIII, 60 *a*-61 *a*, 81 *ab*. Appropriata Spiritus sancti explicantur : VII, 382 *b*; VIII, 81 *ab*.

151. Missiones temporales divinarum personarum sunt notiones : I, 252 *a*. Missio convenit, et active, et passive Filio et Spiritui sancto; sed passiva, quoad subauctoritatem, magis convenit Spiritui sancto; quoad manifestationem, magis Filio, quare : 247 *b*. Missio Filii et Spiritus sancti, quoad radicem gratiæ, est ab utroque; quoad habitus cognitivos, est a Filio; quoad affectivos, a Spiritu sancto; quoad effectus consequentes, est ab utroque : 259 *b*-260 *a*. Missio temporalis Filii et Spiritus sancti vel est ad usum tantum, estque per dona gratis data; vel etiam ad fructum, estque per gratiam sanctificantem : 258 *b*. In jam habente gratiam sanctificantem, si hæc augetur simpliciter, non dicitur de novo mitti Spiritus sanctus; si vero augetur per ipsius usum, et ad collectionem novi usus, ut factum est in Pentecoste, et fit in confirmatione, tunc denuo mittitur Spiritus sanctus : 260 *a*-261 *b*. Actus supernaturales quinam sint a Deo per missionem divinarum personarum : I, 260 *a*.

152. Missio visibilis est apparitio, in qua manifestatur persona divina ut operans, ut inhabitans, ut emanans; et quomodo id intelligendum : I, 266 *a*-271 *b*; VII, 252 *b*-253 *b*.

153. De invisibili missione Spiritus sancti agitur : I, 278 *b*-300 *b*, ubi de charitate. Spiritus sancti missio, ut est donum, explicatur : 304 *b*-315 *b*, ubi de donis gratuitis a Spiritu sancto provenientibus.

154. Deus dicitur Dominus universalis, potentissimus, sapientissimus, opulentissimus, indeficiens; et his modis fuit cum B. Virgine : XIV, 256 *a*-257 *b*.

155. — quomodo distinguatur a creatura : I, 143 *a*. Distinctio omnimoda non potest cadere in Deo, quare : 96 *b*. In divinis quædam vocabula important distinctionem solum, quædam omnimodam unionem, et quædam medio modo : *ibid. inferius*. Distinctio in divinis non potest venire a diversitate; sed venit ex origine, quæ proprie non est diversitas, sed distinctio et discretio : 159 *b*, 195 *a*, 199 *b*, 341 *a*, 387 *b*, 388 *a*-391 *b*. Omnis distinctio in divinis vel

habet quando agit in aliud, quam quando non : II, 131 *b*. In Deum non cadit causarum quarumcumque habitudo respectu sui, sed solum respectu creaturarum, remota tamen dependentia : I, 338 *b*. Ejusmodi habitudo est tantum rationis ex parte Dei, sed est realis ex parte creaturæ in ordine ad Deum : VI, 526 *b*. Deus respectu creaturarum se habet in ratione efficientis, formalis (sc. exemplaris), et finalis, nunquam vero materialis : I, 124 *b*, 366 *a*; II, 20 *a*, 242 *b*; III, 8 *b*-9 *a*; IV, 597 *b*, 614 *b*; VII, 235 *a*, 383 *b*, 500 *a*; XII, 18 *a*. Sed dici non potest earum forma perfectiva : I, 549 *ab*; III, 9 *b*, 244 *b*; IV, 44 *b*, 117 *a*, 309 *ab*, XI, 255 *a*, *b*, 257 *a*.

175. In principio creavit Deus cœlum et terram, id est, vel ante alia, vel in primo instanti temporis, vel in Filio : II, 238 *a*-239 *a*, 240 *a*-253 *a*; XI, 253 *a*.

176. Creatio mundi facta intra sex dies expenditur ordinate : II, 529 *a*-530 *a*, 622 *b*-623 *a*. Deus fecit mundum intra sex dies, ut per exercitium virtutum imitatores ejus essemus, sc. per sex opera misericordiæ, et per sex conditiones nostrorum operum : XII, 244 *a*.

177. Deus fecit res ad suam gloriam manifestandam et communicandam : II, 265 *b*. Ob id omnia fecit ad nostram utilitatem : II, *ibid*.

178. Dei opera necessario habent quatuor conditiones, sc. sunt laudabilia, ordinabilia ad bonum, acceptabilia, et perfecta vel perfectibilia : II, 331 *a*.

179. Deus non condidit diabolum originaliter cum innata malitia, et istud asserere esset hæreticum : II, 331 *ab*.

180. Quare, cum unum Filium genuerit, non tamen produxerit unum angelum, aut unam creaturam : II, 482 *ab*.

181. — aliquando facit opera supra naturam, aliquando etiam contra naturam : III, 33 *b*-34 *a*.

182. — cum sit optimus, nonnisi optima facit, saltem quantum ad ordinem : III, 137 *a*.

183. — fecit animam bonam bonitate naturæ, bonitate autem moris nec bonam nec malam : III, 573 *b*; IV, 35 *b*. *Vid*. ANIMA, n. 8.

184. — quomodo dicatur requievisse ab universo opere suo in septima die : II, 625 *ab*; VII, 260 *a*; XI, 328 *b*. — quo sensu dicatur nihil producere novum : II, 608 *a*.

185. — creans animam in corpore etiam infecto peccatis, manifestat bonitatis suæ affluentiam : III, 49 *ab*, 394 *ab*.

186. — fecit omnia valde bona bonitate naturæ : III, 573 *b*.

187. Ab uno æterno exemplari indiviso, quod est Deus, tam diversæ manant creaturarum naturæ, et naturarum perfectiones, secundam variam ipsius boni participationem : XIV, 420 *b*.

188. —, respectu effectuum, vel est causa totalis, vel est concausa cum creatura : II, 67 *b*, 185 *b*, 577 *ab*. Hinc dicitur Deus omnia facere vel creando, vel concreando, vel cooperando : III, 488 *b*.

189. —, quoad esse naturæ, maxime distat a creatura; quoad influentiam, maximam habet approximationem : IV, 161 *b*.

190. — est causa immediata omnium effectuum creatorum, ita ut agens creatum nihil possit agere absque influentia Dei; dicitur tamen causa mediata respectu diversitatis virtutis in agendo, et ordinis : II, 131 *b*-133 *a*, 176 *a*, 184 *a*-185 *b*, 577 *ab*; III, 302 *a*, 488 *b*, 490 *a*-493 *b*; VII, 381 *b*-382 *a*.

191. — quare non possit dici causa per accidens respectu cujuscumque effectus realis : I, 214 *b*.

192. Dei concursus ad omnes actiones etiam malas, et ad conservationem rerum expenditur : II, 194 *b*-208 *b*; III, 376 *b*-377 *a*, 393 *a*, 488 *a*-506 *b*; V, 60 *b*; XI, 456 *ab*.

193. — quomodo dicatur conservans res : III, 493 *b*-496 *a*.

194. — non potest facere aliquid, quod in conservari ab ipso non dependeat : 495 *b*.

195. — cooperatur naturæ operanti absque habitu infuso, quia natura agit uniformiter, et juxta se, vel infra se; at voluntas creata, cum sit potentia agens difformiter, indiget habitu infuso ad recte operandum, et quidem supernaturali ad operandum supernaturaliter : I, 284 *b*.

196. Dei voluntas est causa, et bonitas ratio causandi omnes res : I, 33 *ab*; II, 182 *a*-184 *a*.

197. — ordinate res condidit quantum ad tempus, disposuit quantum ad situm, gubernat quantum ad influentiam, narrat quantum ad doctrinæ sufficientiam : VII, 385 *b*.

198. — cum introducit aliquam formam, supplet defectum agentis, vel qualitatum quæ prærequiruntur in susceptibili : IV, 396 *b*.

199. Dei operationes respiciunt vel esse naturæ, vel gratiæ, vel gloriæ : IV, 547 *b*.

200. — quare unum solem, et unam lunam, non plures fecerit : V, 288 *a*.

• 201. — cum sit movens omnia sine motu, probatur esse sine principio : IX, 3 *b*.

202. Dei dicere, facere est; et ejus facere non est quid superadditum ad dicere : III, 495 *a*; VII, 502 *b*, 504 *b*; X, 233 *ab*. Dei dicere quomodo connotet effectum, sive actum intrin-

tus est accipere pœnitentiam omnium in hac vita : v, 575 *b*.

302. — perfectus medicus animæ, perfectum largitur antidotum : v, 582 *a*, 611 *a*; vi, 468 *a*; vii, 311 *ab*; ix, 12 *a*, 262 *a*, 263 *a*, 303 *b*, 313 *a*, 315 *a*; xiii, 89 *a*, 279 *b*.

303. — non potest esse simul amicus et inimicus : v, 591 *b*.

304. — non delectatur in pœnis nostris, nisi quatenus sunt aptæ curandis infirmitatibus nostris : v, 611 *a*. Cum punit, id facit amore justitiæ, non vindictæ, nisi in quantum vindicta ipsa est effectus justitiæ : vi, 491 *a*.

305. Dei misericordia non considerat in pœnitente meritum, sed indigentiam et miseriam; unde remittit in confessione omnibus partem æqualem, id est proportionalem tormentorum : vi, 14 *b*.

306. — in judicio condemnabit filios suos reprobos, ut ostendat eos falso gestasse characterem; infideles autem jam judicati sunt : vi, 539 *b*-540 *a*.

307. Divina misericordia contra fomitem concupiscentiæ dat scintillam conscientiæ, et contra dæmones dat bonum angelum, gratiam et Spiritum sanctum : ii, 384 *a*.

308. — misericordiam suam summe manifestavit in missione Filii, justitiam vero in punitione angelorum : ii, 395 *a*-396 *b*.

309. Dei bonitas et sapientia maxime manifestantur in incarnatione Verbi : iv, 37 *ab*.

310. Dei misericordia et justitia maxime relucent in reparatione hominis : iv, 426 *b*-428 *a*; vii, 330 *a*-343 *b*; viii, 86 *b*-88 *b*; in condonatione debiti, et in punitione ingrati : xiii, 108 *a*. Dei misericordia quomodo salvet bonos, et justitia damnet malos : vii, 257 *b*-258 *b*.

311 Deum non decet facere contra justitiam, bene vero præter justitiam : iv, 426 *a*.

312. — parva non dat, sed semper grandia, quantum in se est : vii, 298 *b*.

313. — quia misericors est, condescendit humanæ miseriæ per infusionem gratiæ : vii, 309 *b*.

314. — quia misericors simul et justus est, non dat donum perfectum, nisi desideranti; nec gratiam, nisi gratuito regratianti; nec misericordiam, nisi miseriam recognoscenti : *ibid.*

315. Misericordiæ et justitiæ divinæ mystica contentio circa redemptionem humani generis : xii, 512 *ab*; xiii, 308 *b*.

316. Quam mirabilis Deus in incarnatione, et missione Filii : iv, 35 *b*-37 *b*, 426 *b*-429 *b*; xii, 512 *ab*. Deum fieri hominem est miraculum miraculorum : ix, 46 *a*.

317. Deus judex expenditur, ejusque justitia et severitas in extremo tempore mundi : vii, 169 *b*-171 *a*, 330 *a*-331 *b*, 334 *b*-336 *a*, 377 *b*-378 *b*; viii, 331 *a*-334 *b*; ix, 390 *b*-391 *a*, 431 *b*; xii, 114 *b*-115 *a*; xiii, 23 *a*-24 *a*, *b*, 312 *ab*. Judex sapiens, justus, omnipotens : ix, 215 *b*. Justis tranquillus, injustis iratus apparebit : xi, 433 *a*. Judex in morte : xiii, 11 *a*, 482 *b*-483 *a*.

318. Dei misericordia contra desperationem, et justitia contra nimiam spem expendenda a peccatore : xiii, 140 *b*-141 *b*, 142 *b*-143 *b*, 225 *ab*, 262 *b*-263 *a*.

319. Divinæ misericordiæ dulcedo expenditur : xiii, 172 *ab*. Divina misericordia ad tria capita reducitur, sc. ad veniam peccatorum, et gratiam, et gloriam dandam : 179 *ab*. Maxime elucet in permittendo quod homo tentetur et impugnetur : iii, 135 *b*-139 *b*.

320. — dicitur peccatorem respicere, quando accurrit per gratiam prævenientem, super collum cadit per gratiam concomitantem, et osculatur per gratiam subsequentem : xi, 16 *a*; xiii, 248 *a*, 417 *ab*.

321. — quam liberaliter omnia sua donet suis amicis et beatis : xiii, 289 *b*.

322. Dei misericordia super turbam viventium in terris, quiescentium in sepulcris, gementium in pœnis, et fruentium in cœlis : xiii, 363 *a*-364 *b*.

323. — est patiens redditor, quia punit in hac vita remediabiliter, expectando ad pœnitentiam : iii, 476 *b*-477 *a*.

324. — dicitur non amplius recordari peccatorum dimissorum quoad pœnam æternam, non quoad temporalem : iv, 11 *b*.

325. Dei misericordia maxime elucet in collatione clavium sacerdotibus etiam malis : vi, 44 *a*.

326. Dei misericordia connotat effectum in creatura, at sapientia ordinem tantum : vi, 530 *b*.

327. Dei patientia præcipue in tribus elucet, sc. quia malis bona præstat, peccantes diu expectat, et eosdem consolatorie punit : ix, 160 *ab*; x, 133 *b*, xiii, 363 *b*. Quare dicatur Deus patientiæ : xiii, 15 *a*.

328. — miseretur hominis tribus modis, sc. peccantem expectando, desperantem consolando, et pœnitenti congaudendo : ix, 163 *b*.

329. Duæ alæ Dei sunt misericordia et veritas, quomodo : ix, 173 *a*, 226 *ab*. Sunt etiam Vetus et Novum Testamentum, quomodo : ix, 202 *a*.

330. — quandonam declinet, sive in ira, sive in misericordia : ix, 188 *b*.

331. Dei furor et sagitta multiplex : ix, 205 *a*.

EUCHARISTIA

G

H

I

J

L

M

glorificet nos : xiv, 201 *b*. Amplecti debemus vestigia Mariæ, eamque tenere firmiter, ut ab ea benedici mereamur : 202 *a*. — imitantibus, et laudantibus se dat sponsum filium suum, et coronam de paradisi liliis : *ibid. inf.* Benedicuntur oculi, manus, et lac virgineum Mariæ : 203 *a*. Suadetur cultus et reverentia Mariæ : 203 *b*. Ad Mariam accedendum cum reverentia et devotione, et delectandum cor in salutatione ejus : 204 *a*. Impendens illi sacrificium laudis, inebriabitur ab uberibus dulcoris ejus : *ibid.* In periculis, in rebus dubiis invocanda Maria, et auxilium refrigeriumque porriget : 204 *b*. Sumatur exemplum conversationis ejus, charitatis et humilitatis : *ibid.* Salutanda est, ut in gremio dulcedinis ejus quiescamus : *ibid. inf.* In laudibus Mariæ permanens, cupit eam exorare, et totam suam substantiam ejus tuitioni commendare : 205 *b*. Ad amorem Mariæ anhelare debet anima, sicut cervus ad fontes aquarum : *ibid. inf.* Multa bona præparata sunt laudatoribus Mariæ : *ibid. inf.* Omnes gentes invitantur ad plandendum manibus, et psallendum in jubilo Virgini gloriosæ : 206 *a*. Honorantes Mariam, invenient vitam et salutem : 206 *b*, 211 *a*.

206. Esuriem parvulorum suorum fructu ventris sui reficit, et sustentat : *ibid.* Quam bonus Deus his qui colunt matrem suam, et venerantur : 209 *b*. Dulcis est memoria Mariæ super mel et favum, et amor ejus super omnia aromata : 210 *a*. — honoranda, quia Deus illam mirabiliter honoravit : *ibid.* Imitemur humilitatem ejus, obedientiam et mansuetudinem illius : 210 *b*. Qui sperat in eam, inveniet thesauros pacis ; qui non invocat eam in hac vita, non perveniet ad regnum Dei : 211 *b*. Honorantes Mariam, coronam perennem pro cinere obtinebunt, et pallium laudis pro spiritu mœroris : *ibid. inf.* Qui clamaverit ad illam in periculis, flagellum non appropinquabit tabernaculo ejus : 212 *a*. Servitus Mariæ affert sapientiam Christi, et viam pacis, et sanitatem : *ibid. inf.* Cultus Mariæ exigit munditiam cordis : 213 *a*. Zelantis amorem Mariæ, et honorem, causa defendetur ab ipsa in judicio : *ibid. inf.* Amor Mariæ exhilarat intellectum nostrum : 214 *a*. Qui de peccatis conversi fuerint ad Mariam, pœnitentiæ remedium consequentur : *ibid. inf.* Intellectus bonus omnibus honorantibus Mariam, et sors illorum inter angelos pacis : 214 *b*. Beatus qui timet, et diligit Mariam : *ibid. inf.*, *et* 218 *a*. Qui diligit Mariam, lucem miserationum ejus suscipit, et visitatione ejus in doloribus lætificabitur : 215 *a*. Qui digne coluerit illam, lætificabitur ; qui autem neglexerit illam, morietur in peccatis suis : 215 *b*. Bono animo accedentes ad illam, non capientur ab angelo devastante : *ibid.*

207. Amor Mariæ expellit peccatum a corde, et gratia illius expiat conscientiam peccatoris : xiv, 215 *b*. Via ad Christum est appropinquare ad Mariam : *ibid. inf.* Qui obduratus est in peccatis, vel tristatur in corde suo, clamet ad illam, et dulcoranti stillicidio inebriabitur : *ibid.* Beati qui matrem Domini imitantur, et conceptum et partum illius venerantur : *ibid. inf.* Qui abominatus fuerit servientes Mariæ, ruet in æternum : 216 *a*. — contemnit discedentes ab ejus servitio : 216 *b*. Quem vult Maria, salvus erit ; et a quo avertit vultum suum, vadit in interitum : 222 *a*. Servientes Mariæ plus aliis invadunt dracones inferni ; sed ipsa defendit eos : 216 *b*. Longe est salus a nescientibus Mariam ; qui autem perstant in ejus obsequio, procul fient a perditione : 216 *b*. Recurrentium ad Mariam in tribulationibus exaudietur oratio : 217 *a*. Qui confidunt in Maria, non timebunt a facie inimici : 217 *b*. Gaudere debent omnes qui diligunt eam, quia adjuvabit eos in die tribulationis : *ibid.* In convertendo faciem suam super nos, lætificabit nos : *ibid. inf.* Benedicet benedicentes se, nec avertet ab eis gratiosum vultum suum : 218 *a*.

208. Beati qui sciunt facere voluntatem ejus : *ibid. inf.* — suscitabit voluptates sempiternas frequentantibus ipsi precamina ; et qui cogitant de illa in tranquillitate mentis, invenient dulcorem et requiem mentis : 219 *a*. In animo contrito veniamus ad illam, et non stimulabit nos cupiditas peccati : *ibid.* Respiremus ad illam in finitione nostra, et reserabit nobis atria triumphantium : *ibid.* — post Trinitatem, et Jesum filium suum super omnes est amanda et venerabilis : ii, 230 *b* ; xiv, 224 *b*. Sabbatum Mariæ dedicatum est, quare : iv, 73 *b* ; xii, 612 *b*. Mariam colere debent homines et angeli præ cæteris creaturis, quia prælata est omnibus : iv, 205 *b*. Mariæ honor et cultus refertur in Deum ut in finem : 208 *a*. Cum Mariam honoramus, ejus benevolentiam captamus : *ibid. inf.* — nobis est honoranda ratione dignitatis, et amanda ratione conformitatis cum nostra natura : 628 *b*. — benedicenda super omnes mulieres, quare : x, 237 *a*. — diligenda, veneranda, et cum omni fiducia adeunda, tanquam summæ misericordiæ mater : 237 *b*. — invocanda in oratione : xiii, 157 *a*. — omni tempore in summo habenda venerationis affectu ; in cunctis ne-

est Domini ancilla, pedes servorum ejus lavans : XIV, *ibid.* — est optima mediatrix inter hominem et Deum, et optima iræ Dei refrigeratrix : 265 *a.* In ipsa angelicam benedictionem consecutus est homo : 265 *b.* — est, quæ nos defendit ab infestatione dæmonum : 265 *b*-266 *a.* — nullum peccatorem abhorret, aut despicit : 267 *a.* — placat Deum precibus et meritis : 275 *b.* — protegit nos contra diabolum : 200 *a* — dat refrigerium tribulatis ad ipsam recurrentibus : *ibid.* — dissolvit peccatorum fasciculos, sanat infirmitates nostras, tollit dolores cordis : 200 *b.* — liberat de porta inferi, aperitque januas cœli : 201 *a.* — liberat nos de inimicis nostris : *ibid. inf.* Splendor vultus Mariæ servat conscientiam nostram : *ibid.* Benedicitur dulcedo misericordiæ cordis Mariæ : *ibid. inf.* Inveniunt gratiam apud Deum peccatores per inventricem gratiæ Mariam : *ibid. inf.* Per Mariam respirant ad indulgentiam pœnitentes, sanantur contritiones cordis eorum : *ibid.* — cibabit nos post hanc vitam in pulchritudine pacis et requie opulenta : 201 *ab.* Oculi Mariæ in pauperem respiciunt, manusque ejus ad pupillum et viduam sunt extentæ : 201 *b.* Sola gyrum terræ circuit, ut subveniat invocantibus eam : *ibid. inf.* Mariæ aspectus impedit, ne inimicus noster prævaleat contra nos : *ibid. inf.* Tactu lenissimo Mariæ sanantur infirmi, ejusque odore roseo mortui reviviscunt : *ibid.* — confitentes sibi roborat contra inimicos : 202 *a.* — est specialis advocata, et adjutrix religiosorum : 202 *b.* — peccatores ad se respirantes perducet ad indulgentiæ portum : *ibid. inf.* — exoratur ut in tempore mortis animæ succurrat, et mittat angelum in occursum ejus, et impetret ei veniam a Judice sæculorum, vel refrigeret eam in pœnis, et concedat ei locum inter electos Dei : *ibid. inf.* — oculos misericorditer convertit super peccatores : 203 *a.* — precibus suis facit, ut non erubescant in judicio Dei : *ibid. inf.* Confidentes in Maria, robur accipiunt contra hostes malignos : *ibid.* — consolatur servos suos, et pauperem suorum miserebitur : 204 *a.* — est fortitudo, refugium, consolatio et protectio nostra : *ibid. inf.* In manus Mariæ commendemus spiritum nostrum, totam vitam nostram et diem ultimum : *ibid.* Mariam diligentibus peccata diluentur : *ibid. inf.* — influit nobis radios suæ pietatis, et clarificabit nos fulgoribus misericordiæ suæ : 204 *ab.* In cœlo misericordia Mariæ, et gratia ejus diffusa est super terram : 204 *b.* Sperent in illa religiosi et claustrales, clerici et sæculares : *ibid. inf.* — intelligit super egenum et pauperem in ejus laudibus permanentem : 205 *a.* — est virtus potentior conterens inimicum : 206 *a.* Beneficiis ejus plenus est mundus; superant cœlestia, penetrant et inferna : *ibid.*

215. — est porta vitæ, janua salutis, via reconciliationis, spes pœnitentium, solamen lugentium, pax beata cordium, salus animarum, lux omnium confidentium in se : 206 *a.* — sub umbra alarum suarum protegit in se confidentes : 207 *b*, 214 *a.* — est mater pulchræ dilectionis, anchora spei, portus indulgentiæ : 207 *b.* — est regina justitiæ et misericordræ : *ibid. inf.* — mœstis exultationem infundit : 208 *a.* — est turris fortitudinis, et castrorum acies terribilis vastatori : *ibid. inf.*, *et* 225 *b.* — de thesauris suis gratiam infundit, et unguentis suis placat dolorem nostrum : 208 *a*, 209 *b.* — abluit peccata nostra, et sanat omnes infirmitates nostras : 208 *a.* Pax multa diligentibus Mariam; anima eorum non videbit mortem in æternum : 209 *a.* — trahit nos post se vinculis misericordiæ suæ : 209 *b.* — est solatium nostrum, in laboribus subventio optima : *ibid. inf.* — adjutorio sancto suo liberat a periculis mortis, et de manu crudeli : 210 *a.* Odor vitæ de illa progreditur, omnis salus de corde illius scaturizat; charismatum ejus fragrantia animæ mortuæ suscitantur : 210 *b.* — inimicos suos induet confusione : *ibid. inf.* — efficere potest ut vivant animæ nostræ, et perducantur ad sanctum finem : 211 *b.* Qui habitat in adjutorio Matris Dei, sub pennis ejus protegetur : 212 *a.* Admirabile commercium habemus per eam, et ex illa vocati sumus filii Dei : 212 *b.* De Maria procedit peccatorum medela, pacis disciplina, ac fervor charitatis : 213 *b.* Salus sempiterna est in manu Mariæ : 213 *b.* Per Mariam missa est redemptio a Deo, et populus pœnitens habebit spem salutis : 214 *b.* — dispergit gratiam suam pauperibus suis : 214 *b.* Eleemosynæ Mariæ usque ad finem terræ : 215 *a.* Visitatio Mariæ lætificat animam, quam circumdant dolores mortis : 215 *a.* Dispositione Mariæ perseverat mundus, quem ipsa cum Deo fundavit ab initio : 216 *a.* Duce Maria in domum Domini ibimus : 217 *a.* Pacem et indulgentiam impetrat nobis Maria, palmamque et triumphum de hostibus : 217 *a.* — est, quæ construit muros Jerusalem, pacemque donat terminis ejus : 220 *b.* Deus sine Maria non salvabit nos : 222 *a.* Quemadmodum infans sine nutrice non potest vivere, ita nec sine

N

O

P

379. — occidit Deum : XII, 672 *a*. — 380. Peccata quomodo vitanda : XII, 681 *b*-683 *b*.
381. — ad qualem vilitatem reducat animam : XII, 690 *b*.
382. Peccata mortalia, necnon venialia sedulo fugienda : XIV, 595 *a*-596 *a*.
383. Peccata, et pœnæ peccatorum exponuntur ex Scriptura : VIII, 614 *ab*.
384. Peccata cur a Deo permissa : VIII, 122 *ab*.
385. — quinque modis committi potest : XII, 244 *b*. — 386. Qualitatem peccati philosophi ignoraverunt : IX, 67 *b*. — est maximus morbus : *ibid*.
387. — quomodo dicatur fuisse causa virginitatis : III, 82 *a*. — 388. Peccata commissa obligant ad faciendos in posterum dignos fructus pœnitentiæ : XII, 31 *a*.
389. — est servitus ignominiosa : VII, 455 *a*.
390. — est vinculum quo diabolus ligat hominis pedes, manus, collum et linguam : XIII, 394 *b*-395 *b*, 397 *b*-399 *a*.
391. Peccata mortalia omnia quoad suas differentias confitenda sunt necessario : V, 704 *b*-706 *b*; VI, 106 *b*; XIII, 277 *ab*; non autem omnes circumstantiæ, nisi mutantes speciem : V, 706 *b*-709 *b*. *Vid.* CIRCUMSTANTIA, n. 4-5. — 392. Peccatorum oblitorum, quando revocantur ad memoriam, confessio quomodo facienda sit : VI, 107 *a*.
393. Non pallianda sunt peccata : XIII, 323 *a*.
394. Quomodo per peccatum mereatur homo in æternum separari a Deo : IV, 426 *a*.
395. Ob peccatum homo dicitur mortuus : V, 585 *a*; VII, 299 *a*; XIII, 424 *b*-425 *a*, 426 *a*.
396. Hominis infelicitas post peccatum qualis : VII, 512 *b*-513 *a*.
397. Hominis insania quanta, dum peccat; relinquit pretiosa pro vilibus : XII, 203 *ab*.
398. — quandoque est supra nos, quandoque subtus, vel intra, vel extra : IX, 220 *b*.
399. Peccata externa signa sunt, quod cor est vacuum Deo : XIV, 114 *ab*.
400. Damna illata homini per peccatum mortale quæ sint : VII, 654 *b*; XIII, 164 *a*, 165 *ab*.
401. — inter affines differt specie ab aliis carnalibus : VI, 422 *b*-423 *a*.
402. Venatores diaboli sunt lascivæ mulieres, hæretici, mali consiliarii, iniqui socii, adulatores, et omnes ad peccatum trahentes : XIII, 348 *a*.

Vid. ACCEPTIO, n. 1, ACCUSATIO, n. 2, CHARITAS, n. 187-193, 196-197, 210, ANIMA, n. 481, 488, CONCUPISCENTIA, n. 13, CONFESSIO, n. 4, 7-53, 68, CONSENSUS, n. 6-9, CONTRITIO, n. 1-68, COR, n. 21, 36, 65, DÆMONIACI, DEUS, n. 80, 81, 635-645, DELECTATIO, n. 15-16, DIABOLUS, n. 6, 12, *etc. passim*, HOMO, n. 15, *etc. passim*, PERSEVERANS, POENITENTIALE, SATISFACTIO.

PECTUS tundere quomodo deleat peccata : XI, 81 *a*, 217 *a*. *Vid.* PECCATUM, n. 231.

PECUNIA 1. — dicitur large pro omni re pretio æstimabili, stricte pro mensura commutationis rerum : XIV, 575 *a*.
2. Pecuniæ usus prohibetur Fratribus Minoribus ob septem causas : 575 *ab*.
3. — oblata Minoribus est dantis, donec sit expensa : 579 *b*.
4. — perdenda est propter cœlum : X, 344 *b*.
5. Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit : XIV, 77 *b*.
6. — abjicienda ob damna quæ secum trahit : XIII, 547 *b*.
7. Homo pecuniam donorum Dei otiosam retinens damnatur, licet eam non turpiter expendat : XIII, 411 *b*.

Vid. ARISTIPUS, CRATES, THESAURUS.

PEDAGIA justa defraudare peccatum est : XII, 588 *b*.

PEDES. 1. Pedum nuditas Christi, Apostolorum et Fratrum Minorum expenditur : XIV, 567 *b*-568 *b*, 622 *a*-626 *b*.
2. — Dei in Scriptura quid significent : VIII, 56 *b*-57 *a*.
3. — nostri quid mystice significent : VIII, 397 *b*-398 *b*
4. — nostri spiritualiter lavandi : VIII, 398 *a*; IX, 452 *b*. — animæ nostræ lavandi ad devotionem, ad communionem, ad defensionem et ad beatificationem : XIII, 194 *b*-196 *a*.
5. Fructus ablutionis mysticæ pedum expenduntur : *ibid. et* 291 *b*.
6. — animæ nostræ sunt cognitio exilii, et memoria beneficiorum : IX, 294 *b*.
7. — qualiter calceamentis solvendi sint : XIII, 64 *b*.

Vid. AFFECTIO, n. 6, ANIMA, n. 408, DISCALCEATUS.

PEDISSEQUÆ Theologiæ sunt omnes scientiæ : VII, 505 *a*.

Vid. ANIMA, n. 358.

PEJERARE; *vid.* JURAMENTUM, n. 1, 7, 9, PERJURIUM.

PELAGIUS. 1. — non plus attribuebat habitui gratiæ, quam cæteris habitibus; ideo ut hæreticus damnatus est : III, 284 *a*.
2. — item asserebat quod homo poterat resurgere a peccato viribus propriis sine gratia, et propter solam gratuitam Dei misericordiam : III, 287 *b*, 296 *b*; XI, 320 *a*.
3. — item asseruit hominem posse resistere omni tentationi, omni gratia destitutum : III, 296 *b*-300 *b*.

PELLICANI proprietates Christo aptantur : X, 600 *b*.

Q

R

S

4. — tria debet continere, sc. devotionem, oblationem, et significationem; duo prima Deo placent, tertium vero, si est solum, nequaquam : IX, 221 *b*. — 5. Debet comites habere quatuor virtutes cardinales : X, 277 *b*. — 6. In sacrificio consideratur quis, cui, quid, ubi, et ad quod : IX, 221 *b*. — 7. Introductum fuit in mundo per Abel et Noe, figurabatque sacrificium Christi in cruce : IX, 57 *b*. Omnia sacrificia veteris legis Christum præfigurabant : 14 *b*.

8. — laudis dictatur a lumine naturali : 57 *b*.

9. Holocausti, caumatis, incensi et sacrificii, discrimen quale : 235 *a*. Item oblationis et libaminis : 219 *a*. *Vid.* HOLOCAUSTUM, n. 1. — 10. Sacrificia veteris legis Deum non placabant : V, 241 *b*. — 11. Sacrificia legis naturæ triplicis erant generis, sc. oblatio, sacrificium, et decimatio : 272 *b*. — 12. Sacrificiorum legis naturæ significatio et mysteria panduntur : 271 *b*-273 *b*.

13. — multiplex proponitur : IX, 179 *a*. — 14. Sacrificia in lege evangelica sunt quatuor, sc. justitiæ, pœnitentiæ, laudis et mortificationis : 219 *ab*. — 15. De sacrificio eucharistico agitur : VII, 11 *ab* *Vid.* EUCHARISTIA, n. 18, MISSA, n. 1-50.

16. — verum non est extra Jerusalem : IX, 233 *a*.

17. — partim Deo, partim diabolo ab aliquibus offertur, ab aliis totum diabolo : 235 *a*.

SACRILEGIUM. 1. — est violatio rei sacræ : VII, 372 *a*. — 2. Committitur vel ratione personæ sacræ, vel loci, vel rei sacræ : *ibid.*, *et* 366 *a*, 537 *b*; V, 157 *a*.

SACRUM quot modis sumatur : VI, 168 *a*.

SADE interpretatur justitia : IX, 483 *a*; X, 161 *a*.

SÆCULARES, adjectivum. 1. — doctrinæ sunt quercus altæ et proceres, sunt et glandes et siliquæ Ægypti : IX, 124 *b*.

SÆCULARES, substantivum. 1. — quam faciles in male judicando religiosos : XIV, 617 *a*. — 2. Sæcularium diligentia multoties damnat negligentiam religiosorum : VII, 41 *b*.

3. — boni, licet occupati in sollicitudine rerum temporalium, quomodo possint esse Deo chari : XIV, 132 *b*.

SÆCULUM. 1. — dicitur præsens vita; sæculum sæculi, altera vita subsequens : IX, 377 *b*, 378 *a*.

2. — est mundus, et mari comparatur : 233 *ab*. — 3. In sæculo salvari, quam difficile : XI, 169 *a*.

4. — futurum triplici actioni deputatum est : 378 *a*.

SAGENA; *vid.* DIABOLUS, n. 132.

SAGINATUS; *vid.* CHRISTUS, n. 665, VITULUS.

SAGITTA. 1. — multiplex : IX, 205 *a*. — 2. Alia Dei, alia diaboli : XIII, 298 *a*, *b*. — 3. Est verbum Dei, contra quam est clypeus obdurationis : 183 *ab*.

SAL. 1. Salis conditiones enarrantur : X, 627 *a*. — 2. Ponitur in ore : VIII, 207 *b*.

3. — sunt perfecti viri, qui verbo et exemplo condiunt corda hominum : X, 626 *b*-627 *a*.

SALAMANDRA. 1. — est animal quod in igne vivit, ob conformitatem ejus cum igne : VI, 497 *a*. — 2. Salamandræ pellis posita in igne non comburitur, sed in melius mutatur : XIII, 554 *b*.

SALEM interpretatur pax, estque Jerusalem, quomodo : IX, 549 *a*.

SALIATOR est divinator, et qualis : VII, 371 *a*.

SALIM. 1. — quis locus fuerit : XI, 303 *ab*. — 2. Interpretatur pugil, et locus aquarum : 303 *b*.

SALIVA. 1. — est humor excrementitius, qui a capite descendit : XI, 391 *a*. — 2. Est sapientia Patris : *ibid.*, *et* IX, 207 *b*. — 3. Cur in auribus pueri baptizandi ponatur : VIII, 208 *a*.

Vid. CÆCUS, n. 5, CHRISTUS, n. 725.

SALICIS natura figurat acediam : VIII, 257 *ab*.

SALOMON. 1. — interpretatur pacificus : IX, 586 *b*. — 2. Fuit trinomius, sc. Salomon, Ecclesiastes et Idida : *ibid.* — 3. Salomonis libri quinam, et quales fuerint : 586 *a*, *b*. — 4. Quare præmiserit titulum libris Ecclesiastæ et Proverbiorum, non autem Cantico canticorum : 586 *a*. — 5. Quare se nominet filium David : 586 *b*. — 6. Fecit pœnitentiam in fine vitæ suæ : 585 *a*.

7. Salomoni sapientia infusa est in somnis, quare : III, 231 *b*-232 *a*. Fuit famosus in mundo ob sapientiam : XIII, 628 *b*.

8. — præfiguravit Christum præterquam in mulieribus : IX, 98 *b*; XIII, 7 *b*. Quæ de ipso dicuntur interdum, soli Christo competunt : XIII, 184 *b*. *Vid.* CHRISTUS, n. 663.

9. Salomon coronatus est Christus : XIII, 184 *b*-188 *a*.

10. Salomonis deliciæ quam vanæ : IX, 597 *b*-598 *a*; XIV, 17 *ab*. *Vid.* STRUTHIO.

SALTATIO mulierum signum est impudicitiæ : VII, 20 *b*.

SALTATRIX insidians capiti Joannis mystice est sensualitas : XIII, 477 *a*.

SALTUS. 1. — consistit in corporis elevatione, spectatque ad solemnitates præclaras : IX, 609 *a*. — 2. Saltus Christi multiplex : IX, 212 *b*. *Vid.* CHRISTUS, n. 235.

SALUS. 1. Salutis nostræ eventus est incertus ob vertibilitatem nostri liberi arbitrii : II, 102 *b*.

2. — acquiritur per bona merita : IV, 378 *a*. Non est sine consensu nostro : XII, 563 *b*.

T

U

V

Z

FINIS INDICIS QUARTI GENERALIS.

INDEX QUINTUS GENERALIS

SCILICET

SERMONUM ET COLLATIONUM PRÆDICABILIUM

FINIS INDICUM GENERALIUM ET TOMI DECIMI QUINTI.

VESONTIONE. — EX TYPIS OUTHENIN-CHALANDRE FILII.

